

Lapil·lastra

Sols desitjo
millorar la societat,
sols desitjo
lluitar sempre
per la llibertat.
Sols desitjo
que negres i blancs
visquin en pau.

Sols desitjo
que no hi hagi
nuclears
que destrueixin la vida,
la pau,
la història,
la llibertat.

MONTSERRAT
ROSARIO I FARSSAC

MOBLES BESCANÓ

us ofereix

ELEGÀNCIA I CONFORT

Avgda. Generalíssim, 1 - **BESCANÓ**
Telèfs. Botiga: 44 01 78
Particular: 42 01 99

CIPRESAIA RESTAURANT

El camp i la mar catalana fan la nostra qualitat

Carrer de Carreras Peralta, 5 - Telèfon 21.56.62

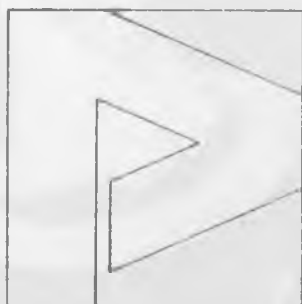
BOTELLERIA CIPRESAIA

PROPERA OBERTURA

*On hi trobareu reunida la més gran varietat de
vins i xampanyes al millor preu*

Carrer de Carreras Peralta, 4

A GIRONA, AL VOSTRE SERVEI

**BANCO
POPULAR
ESPAÑOL**

Editorial

LAPILASTRA

revista mensual de Besanó

CONSELL DE REDACCIÓ:

Angelina Casadevall, Josep Boada, Joan Vivó, Joan Me Viader, Dolors Vilert, Pere Magrià, Francesc Frigolè, Imma Clos, Assumpció Vivó, Josep Me Masmi-quel.

HI COL.LABOREN:

Jaume Casademont, Josep Palou, Comitè anti-urani de Besanó, Lluís Vigué, Àngel Bonet, Pere Codina, Lluís Simon, Josep Fusés, Aleix Boada.

PORTADA:

Disseny Gràfic: Francesc Frigolè
Text: Montserrat Rosario

FOTOGRAFIA:

Pere Magrià, Masmi i arxiu.

Juliol 1979. Any 1, n° 3

Imprimeix: Pagès, impremta -Anglès

Dipòsit legal GI. 315-79

SUMARI

Editorial, pàg. 3
L'Ajuntament, pàg. 4 i 5
Cròniques des del Senat, pag. 6
L'entrevista, pàg. 7
L'Escola, pàg. 8
La jove i la vella, pàg. 9
Susqueda, pàg. 10 i 11
Urani, zona 66, pàg. 12 i 13
Català, cinema, poesia, pàg. 14
Esports, pàg. 15
Esports minoritaris, pàg. 16
Cultura, pàg. 17
Viure natural, pàg. 18
Temps lliure, pàg. 19
Evolució Política, pàg. 20
La Bústica de Lapilastro, pàg. 21
Passatemp, pàg. 22
Racons de Besanó, pàg. 23

En els darrers anys, en la societat industrialitzada i consumista en que ens trobem immersos, sovintegen accidents greus deguts precisament a la moderna tecnologia. Sembla com si aquesta hagués arrabassat l'home i s'hagués convertit en son amo. Hi ha accidents com ara Seveso, a Itàlia, Els Alfacs, a Tarragona. I ara, el de la central nuclear de Harrisburg (que no ha pas estat el primera incident nuclear), potser és el que ha aixecat més controvèrsia. Arreu del món hom es pregunta si val la pena d'emprar aquest sistema per paliar la manca d'energia que amenaça la societat industrialitzada. El preu pot ésser molt elevat, el risc de radi-activitat quant al medi ambient i la vida en general és molt greu i sobretot per a la vida de l'home.

I si el cicle nuclear és segur, doncs perquè no hi ha informació al respecte?, com per exemple la contaminació de la ribera del riu Tajo l'any 1970, les estadístiques que s'han fet a Vandellòs quant a sanitat pública; i ara un problema que enstoca especialment a nosaltres, els gironins, en declarar les comarques de la Selva i el Gironès zona de reserva per a l'extracció d'urani. El govern ha demostrat un menyspreu considerable envers la gent d'aquestes terres, puix fins ara, que ha sortit al Butlletí Oficial de l'Estat, gairebé ningú no en sabia res. Es tindran en compte les intencions de UNESCO, que vol declarar les Guílleries zona de reserva ecològica?

Cal assabentar la gent des d'ara de les conseqüències positives i negatives que tot això pot representar per a Girona, car un mètode que s'ha emprat fins ara per tenir a la gent "contenta i enganyada" és precisament la manca d'informació.

En un tema concret com aquest hem d'ésser parcials i ens solidaritzem amb el comitè anti-urani que s'ha creat a Besanó. Així mateix, ja que els catalans tenim una Generalitat i volem un Estatut, pensem que, si han de servir per defensar els drets dels catalans, ara tindran una bona ocasió per a demostrar-ho. També demanem al nostre Senador el "Senador de Besanó", en Jaume, si li és possible demanar informació al Govern sobre un fet tan important com pot ésser l'extracció a cel obert d'urani i les repercussions que poden esdevenir-se en la vida d'aquesta terra que ens és a tots tan cara.

LAPILASTRA

L'AJUNTAMENT

per MASMI

Amb data de vint-i-cinc de maig es celebrà el Ple Ordinari de l'Ajuntament, en el que es van tractar els següents punts:

-Examinat l'expedient instruit per iniciativa d'una moció de l'Alcaldia, proposant suplement de crèdit dintre del pressupost prorrogat per l'exercici de 1979 i tramitat d'acord amb l'article 691 de la Llei de Règim Local i Reial Decret 115/1979, de 26 de Gener, amb la finalitat de fer front a unes despeses que no es poden demorar.

La Corporació per unanimitat, i amb la majoria absoluta que assenyalava l'Art. 691 de la Llei, aprova la proposta de Suplement de crèdit per un total de 447.700.-ptes.

-Donada per a la propera finalització dels nous edificis escolars, i, per tant, la desuetud en que el seu destinatari tindran els immobles, es pren l'acord de demanar al Ministeri d'Educació i Ciència la desafectació per la seva part dels edificis on hi ha instal·lat el Parvulari, així com de la part de l'immoble de la Plaça General Mola 3, en que hi ha els vuit cursos de Bàsica.

-Vista la tramitació del projecte de "Portada i Distribució d'Aigua Potable", expedient en que consta l'aprovació inicial per part de la Corporació municipal i l'anunci d'informació pública (insert en el B.O.P. de 21.12.78), i després d'un llarg debat s'acorda:

.Sostenir una reunió de l'Ajuntament amb l'Enginyer autor del projecte per recabar-li algunes esmenes.

.Obrir nou termini d'informació per al públic de proposar l'aprovació provisional per part de la Corporació.

-Es deixa sobre la taula la designació de tècnics contractats pel servei d'Urbanisme del Municipi.

-Delegar a la Comissió de Sanitat per canviar l'emplaçament del safareig que està al costat de l'Escola de Parvularis, així com la seva substitució per una o diverses fonts públiques.

-El Sr. Batlle dóna compte que diumenge passat, dia vint, foren elegits per votació entre els residents a cadascuna de les entitats de població agregades, els respectius representants de veïns, els quals són:

L'Alfons Frigola i Masó, per Estanyol i que es presenta per UNIO POPULAR BESCANONINA.; en Joaquim Vendrell i Quintana per Montfullà, qui es presentà per Independent.; i amb caràcter provisional, per Vilanna sortí en Joan Font i Nogué.

-Seguidament es passà a resoldre els assumptes de tramit i es tractà:

.Es donà lectura al Reial Decret 1111/1979, de 10 de maig, en el qual es parlà de particulars de cada comunicat lingüística en les noves actuacions dels Ajuntaments. S'acordà una d'aqueixa normativa en les Oficines d'aquest Consistori.

Fer uns bans i avisar la Guàrdia Civil per tal que hi doni suport, prohibint la circulació pels carrers de la població de motos de trial.

.Reclamar d'Obres Públiques la retirada de la grava o sorra escampada a la Carretera Nacional 141.

Fer gestions prop de NITRIS, S.A o prop de l'Organisme competent, sobre la contaminació de les aigües de Montfullà.

.Proposar algunes modificacions o ampliacions dels horaris previstos pel Veterinari titular en la campanya de vacunació antiràbica.

El dia vuit de Juny es celebrà una Sessió extraordinària del Ple, els acords del qual foren:

.Vist el projecte d'abastament i Distribució d'Aigua a Bescanó, s'acorda per unanimitat l'aprovació provisional del dit Projecte, amb la clàusula següent: "Quant a la realització de l'Obra, es tindrà en compte no estendre la xarxa d'aigua en aquells terrenys que no figurin, segons el Pla General d'Ordenació Urbana o els parcials, en el seu cas, com a sòl urbanitzable.

.A continuació es tracta de la possible realització de la primera fase de la xarxa d'aigües potables, com a solució alternativa s'acorda iniciar una campanya de mentalització dels veïns perquè instal·lin cloradors als respectius pous, i convocar una reunió de veïns per al proper dia 16 al Cinema Unió.

.Finalment es posà a la consideració del Ple el plec de condicions que ha de servir de base per a la contractació dels tècnics (arquitecte i aparellador), i l'únic punt en que no hi ha plena unanimitat és en el referent a si l'aparellador ha d'ésser incompatible o no, raó que es posà a votació: la incompatibilitat té cinc vots i la compatibilitat sis.

VILANNA JA TÉ CONSELL VEÏNAL

El passat dia 12 de juny, a Vilanna van celebrar-se les eleccions per formar el Consell Veïnal, en el qual es presentaren 16 membres veïns d'aquell poble, dividint-se el Consell en 4 sectors.

El resultat fou el següent:

Sector baixador (apeadero).

Joan Malagelada i Triola 21 vots

Salvador Horta i Roca 19 vots

Jaume Serrano i López 14 vots

Joan Faus i Codina 14 vots

Josep Albó i Torres 12 vots.

Sector Estació

Joan Font i Noguera 29 vots

Jordi Alsina i Nogué 27 vots

Narcís Bota i Nogué 17 vots.

Frederic Sagué i Barceló 4 vots.

Sector Trullàs

Fèlix Roca i Pujol 28 vots.

Joaquim Rocasalva i Quer 25 vots,

(elegit per més edat)

Joaquim Sancho i Melián 25 vots.

Sector Pujals

Francesc Guillaumes i Sala 25 vots

Josep Rosell i Batlle 25 vots.

Joaquim Sidera i Blanch 16 vots

Agustí Vilamitjana Carreras 8 vots

Foren elegits per a representar els 4 sectors els dos primers membres amb més nombre de vots cada sector, exceptuant a Trullàs que ho fou en Joaquim Rocasalva i Quer, al ser de més edat, al tenir els mateixos vots que en Joaquim Sancho i Melián

Després d'aquesta elecció es procedí a l'elecció de representants de barri davant l'Ajuntament de Bescanó, en la qual es presentaren quatre candidats, amb el següent resultat:

Josep Mª Casas..... 21 vots.

Joan Font..... 20 vots.

Bonaventura Boix..... 1 vot.

Francesc Díaz..... 0 vots.

TOTAL..... 42 votants

Per tant, es proclamà per votació en representació del poble de Vilanna en Josep Mª Casas i Soler.

Per part de l'Ajuntament de Bescanó, hi assistiren: El Batlle Sr. Carreras, el primer Tinent d'alcalde Sr. Comerma, el quart Tinent d'alcalde, Sr. Serra, el Conseller representant de Vilanna Sr. Fermín Coll i el de Joventut Sr. Soley, essent assistits pel Secretari de l'Ajuntament, Sr. Bartrons.

NOTÍCIES I COMENTARIS

per Josep Mòn del Raval

El passat dia 23 de juny, es celebrà la Revetlla de Sant Joan a la pista del Cinema Unió, organitzada per l'Associació Familiar Alba Bescanonina. hi havia coca, xampany, i altres refrescos.

A la veïna localitat de Bonmatí, es celebrarà una festa d'Homenatge a la Sardana i als seus petits dansaires, el proper dia 14 de juliol, essent l'ordre de programació el següent:

Tarda, a les 6, Cobla Ciutat de Girona.

Nit, a les 10'30, Cobla Farnense.

Les ballades es celebraran al Camp Municipal d'Esports.

Josep Soler: un infantil que ja és Internacional.

El jugador infantil del Club Esportiu Bescanó pertanyent a l'Alba Bescanonina, en Josep Soler, ja és internacional, en jugar amb la selecció infantil de Girona una sèrie de partits contra la selecció infantil de Suïssa, en el qual van guanyar tots els partits.

Per tal aconsegueix, enhorabona, amic Josep.

Per la secció Gròber de l'U.G.T. de Bescanó, es convocà una Assemblea del Sindicat Tèxtil el passat dia 17 de juny, en el local del Cinema Unió, essent convocada per a les 10'30 del matí. Com a únic punt del dia: informació general.

Malgrat tota la bona voluntat dels organitzadors, no s'hi presentà ningú.

El passat dia 16 de juny, es celebrà en el local del Cinema Unió, una Assemblea Veïnal per tractar del gran problema de l'aigua i del seu aprovisionament públic, aportant diferents alternatives, les quals es podrien aplicar a l'assumpte. Després d'una llarga informació per part de l'ajuntament i de la Farmacèutica titular Sra. Nieto, es debatí el problema entre el públic, passant tot seguit a una votació popular, donant el següent resultat:

No volen la xarxa d'aigües	113 vots
Sí a la xarxa d'aigua	28 vots
Vots nuls en blanc	7 vots
TOTAL	148 vots

El passat dia 24 la colla sardanística de l'Associació Familiar "Rebrols de Bescanó", guanyà el 1er. premi en el Concurs de Palamós. Els acompanyants, en nombre de 95, feren un dinar de germanor a Les Fonts de Romanyà, idíl·lic lloc on varen poguer gaudir de molta alegria i concòrdia. Per molts anys i endavant Bescanonins. Tots junts fem poble.

El passat dia 31 de maig, i organitzat pel Comitè Anti-Urani de Bescanó, es va celebrar un col·loqui, en el que intervingueren Felip Tura, tècnic de mines i Jaume Bosch, químic.

L'acte es desenvolupà en el Cinema Unió i començà a les 10 de la nit. L'assistència de públic fou massiva.

Bescanó, estigué present en el XXIV CONCURS-EXPOSICIÓ DE FLORICULTURA de Sant Pere de Galligans, de Girona, dels dies 1 al 6 de juny, que sota el patrocini de l'Ajuntament i la Diputació, ha tingut un gran relleu provincial. El muntatge de la representació de Bescanó, va ésser organitzat per l'"Unió Popular Bescanonina". La representació de Bescanó obtingué una menció honorífica, que consistí en una magnífica copa-trofeu que fou donada al poble de Bescanó i en la seva representació a l'Ajuntament, el dia 8 de juny.

Josep Planes, un ecologista bescanoni radicat a Girona.

Josep Planes, un Bescanoní radicat a Girona, membre destacat de la lluita ecològica, obrí l'acte de presentació del llibre realitzat conjuntament per Jaume Reixach, Santiago Vilanova i Xavier García, "El combat ecologista a Catalunya". La presentació del llibre fou a la "Llibreria 22" de Girona.

Bescanó present a la manifestació antinuclear.

Bescanó va estar present a la Jornada Internacional contra l'Energia Nuclear, en la que hi participaren unes 30 persones de Bescanó, que juntament amb les d'Anglès, La Cellera, Amer, Bonmatí i Girona, així com d'altres pobles que s'hi adheriren sumaren i tots plegats unes 1000 persones, en la que hi participaven destacats polítics i sindicalistes de les comarques gironines. En arribar a l'Ajuntament de Girona i per part del conseller del PSUC, senyor Miró, es va rebre manifest de 7 apartats que fou entregat per la representació organitzadora.

Alfons Serarols, Susana Massana, Eva Rigau i Maria A. Vilaplana, del Col·legi Nacional "Santiago Sobrequés", de Bescanó.

Els joves de Bescanó, Susagna Massana, Eva Rigau, Maria A. Vilaplana i Alfons Serarols, pertanyents al Col·legi Nacional "Santiago Sobrequés", han fet mèrits suficients per a passar a la fase final del concurs de redacció en Català que organitza Coca-Cola amb la col·laboració del "Punt Diari", que ha finalitzat recentment.

L'Agrupació Sardanista
"Rebrols de l'Avi"

RECORDA

a tots els veïns la "GRAN NIT DE LA SARDANA", que tindrà lloc el proper dia 7 de Juliol, a les 9 i mitja de la nit, al Camp de Futbol.

CRÒNIQUES DES DEL SENAT

El Senat, ja definitivament constituït té la següent composició:

Grup parlamentari d'UCD	120	Senadors
Socialistes	41	
Socialistes andalusos	20	
Socialistes catalans	10	71 "
Bascs del PNB	8	
Independent català	1	
Convergència i Unió	1	10 "
Grup Mixte	7	"
TOTAL	208	"

La dita composició dels Grups parlamentaris dona clara evidència que el Senat està majoritàriament dominat per l'UCD. Això fa que els debats siguin sempre d'atac dels socialistes contra el Govern (que és d'UCD) i la defensa i guany de les votacions pel partit d'en Suárez.

Soc conscient de quinessón les meves possibilitats pel motiu de ser sol. He de montar una tàctica pròpia per fer efectiva la meua tasca al Senat. Convergència m'ha donat lliure iniciativa perquè faci l'estratègia que cregui més adient. L'inconvenient de sentir-me sol queda compensat per aquesta llibertat de planejar i executar la política que crec més convenient, tenint en compte que sigui coherent amb la línia del Partit i amb el que varem prometre a la campanya electoral.

S'ha de vigilar les falles del govern en coses que afectin a les nostres comarques o bé recollir problemes i inquietuds i fer-les arribar al Senat. Crec que aquesta tasca és positiva i possibilista, doncs podem resoldre i aconseguir coses que normalment s'escapen dels grans debats parlamentaris o dels projectes de Llei.

Fins avui he presentat les següents interpellacions al Govern:

1. - SEGURETAT PRESA DE SUSQUEDA.- Que el Govern actualitzi els dictàmens tècnics de la seguretat de la presa de Susqueda construïda pel sistema de "clova d'ou" i apoiada a la muntanya si es repeteixen amb més força els moviments sísmics que es produïren el dia 25 de maig.

2.- DESCOMPTE A LES EMPRESSES D'UN DIA DE COTITZACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL PER CADA JORNADA ELECTORAL.- En la campanya electoral el Ministre de Treball va prometre a les empreses que per a compensar les quatre hores pagades per anara a votar, es descomptaria un dia de cotització a la Seguretat Social. Fins avui el Govern no la complert lo promés.

3.- DENÚNCIA DE LA POLÍTICA DEL GOVERN RESPECTE A LES IMPORTACIONS DE CARN QUE ARRUINEN ELS RAMADERS.

El Govern amb una descoordinació total i sense cap coneixement ha fet unes importacions de carn boví que ha enfonsat els preus dels vedells i vaques a tot Espanya arruinant els ramaders. Ara, per compensar-los, ha de fer una campanya de protecció i prima a la ramaderia bovina, que costarà

milions de pessetes, que podien estalviar-se sense haver fet aquelles malfurades importacions (compromeses amb Argentina quan el viatge del Rei, pel Ministre de Comerç, per poder vendre a aquell País vaixells i maquinària).

4.- ELS FARMACÈUTICS NO COBREN ELS MEDICAMENT DE LA SEGURETAT SOCIAL. El Govern deu molts milions als farmacèutics per les medicines, subministrades als afiliats de la Seguretat Social. Hi ha farmàcies que per aquests deutes de l'Estat, tenen greus problemes econòmics. Es demana a la Seguretat Social que pagui el que deu.

5.- QUE EL GOVERN PAGUI LES PENSIONS RECONEGUDES ALS ANTICS GUÀRDIES D'ASSALT. Als membres del Cos de guàrdies de Seguretat i Assalt de la República i que foren separats del cos, se'ls ha reconegut que cobrin les pensions de jubilació que els havien estat negades fins fa poc. Però, un cop reconegudes, el Govern no paga. S'ha fet la reclamació d'aquest pagament amb interpellació al Ministeri d'Hisenda.

6.- SERVEI AERI DIARI GIRONA - MADRID - GIRONA. El pont aeri Barcelona-Madrid funciona molt malament. Hi ha retrassos de fins dues hores en cada vol. Demano que no se'ns condemni a tots els de Girona a aquest caos i que al servei Girona-Madrid sigui diari amb sortida al matí i retorn a la nit. Així donem més utilitat a l'Aeroport Girona-Costa Brava i descongestionem el Pont Barcelona-Madrid.

7.- TRASLLAT DE MESTRES A FORA CATALUNYA. Per concurs de trasllat molts mestres catalans es troben que el proper curs hauran de traslladar-se a fora de Catalunya. En aquest moment en que necessitem més mestres per l'ensenyament del català, es produeix aquest trasllat. He demanat que s'anul·lin aquests trasllats per aquest curs i que es legislin els concursos amb millor criteri.

8.- QUE S'ANULLI LA LICÈNCIA D'INVESTIGACIÓ I EXPLOTACIÓ D'URANI A CATALUNYA. El Govern ha donat una llicència a una Companyia estrangera per la investigació i posterior explotació de minerals radioactius a diferents comarques de Catalunya, en una zona molt ampla que també inclou, Bescanó. Això és molt perillós i, si més no, destruiria la naturalesa, ja que l'explotació sembla que seria a cel obert i els residus es dipositarien a les galeries tancades de les Mines d'Osor. S'han demanat explicacions al Govern, que anul·li la llicència concedida i que tingui en compte l'opinió dels Ajuntaments i Diputacions afectades.

9.- DEMANAR LA FACULTAT DE VETERINÀRIA A GIRONA. Sembla que es concedirà la instal·lació d'una facultat de Veterinària a Catalunya. He fet un estudi de la necessitat que sigui a Girona, analitzant les aventatges que tindria, demanant al Govern que es manifesti sobre aquesta decisió.

10.- DESGRAVACIÓ DE L'IMPOST DE LUXE A LES BOTIGUES QUE VENEN ARTICLES ESTRANGERS. A l'estranger, concretament als Països de la C.E.E quan es compra un article gravat per impost de luxe, a la Duana retornen aquell impost si va destinat fora del País. Aquí no, i es troben els botiguers que el que vénen a les seves botigues a alemanys, anglesos o francesos, aquests ho troben més car que a les botigues dels seus països, ja que l'exportació sí que vé desgravada.

Aquestes són interpellacions al Govern, presentades a través de la Presidència del Senat. Altres gestions que encomanen Ajuntaments, Associacions, etc.. es fan directament als Ministeris.

Esperem que les respostes siguin positives i així farem la tasca al Senat, aconseguint a Madrid les coses que millor convinguin a Catalunya.

JAUME CASADEMONT I PERAFITA
Senador per Girona.

GIRONA

Tallers: Pedret, 21 -Tel. 20 12 26
Carrer Nou, 31 -Tel. 20 22 43
Rda. Pare Claret, 21 -Tel. 20 48 34
B. Carreras Peralta, 8 -Tel. 20 17
Major de Salt, 22 -TEL. 20 50 81 83
(SALT)

Cuida més bé la vostra roba

L'ENTREVISTA

per : Pere Magrià i Pou

Qui no s'ha pres alguna vegada o potser moltes, una tassa d'herbes?. Es pot dir que quasi ningú, ja que quan hom està refredat, o té mareig, o pels ronyons, pel mal de pedra, en fi, que un tant per cent molt elevat som els que acabem prenent-nos aquests suc.

Avui per parlar-nos de tot això i també perquè ens aconselli, he anat a visitar a la Mercè de Can Tarrús, a fi i efecte que recepti per als nostres lectors quelcom que ella cregui que ens fa falta, ja que per totes les malalties: mals de cap, nervis, fetge, ronyons, etc... ella té la solució.

— Bé, Mercè, parlem de herbes.

— Mira per parlar d'herbes m'hauries de dir en primer lloc què et fa mal, ja que tinc més de cinquanta classes diferents, començant per la til·la, l'herba de les mil granes, l'orella d'ós, etc... i encara en tinc unes altres que serveixen per cada cosa...que quedaries vermell si t'ho digués.

— No tingui por d'això. Comenceu per dir-me quina veneu en més quantitat?

— Potser en general són vàries; podria dir que la til·la, el puniol, l'herba de les mil granes, la farigola i moltes d'altres.

— Veient el vostre magatzem, que per cert està ple de caixes d'herbes, en veig de molt rares. Per exemple quina és aquesta de flor groga?

— Aquesta és la camamilla amarga. Hi ha gent que la dolça no els agrada i es prenen l'amarganta. Aquí al costat guardo les herbes que són per als guisats, és a dir, la cuina, i per farcir els pollastres.

— Totes aquestes herbes que aquí guardeu, us les aneu a buscar vós mateixa o les heu de comprar a altres herbolaris?

— Mira, quasi totes les vaig a buscar jo mateixa, encara que algunes vegades de rares com l'herba de Sant Antoni, i la de les "set sangries" que va bé per si t'ha fet mal, el peix, he d'anar a comprar-les a altra gent d'altres comarques.

— Avui dia, qui s'en pren més d'herbes, el jovent o les persones grans?

— Ara tinc molts de clients joves. Per exemple el "jipis" me'n venen a comprar de moltes classes, i em penso que se'n fan drogues ells mateixos. La que més compren és la Ruda, l'herba de Maria Lluïsa, la Salvia, etc. La que també venc molt ara és la Valeriana, que per cert fa pudor de merda de gat; aquesta va molt bé pels nervis i t'aplaca molt. També l'herba "fetgera" que va bé pel fetge.

— Fa molts anys que us dediqueu a vendre herbes?

— Uí sí, més de deu anys. Vaig començar anant al mercat per vendre quatre pollastres, però vaig veure que les herbes seria un negoci. Al principi en tenia molt poques, però ara ja t'he dit que en tinc més de cinquanta de diferents en aquest magatzem. Ah, per cert, em va molt bé el negoci. Hi ha hagut algun dia que he fet més de deu mil pessetes al mercat. El que passa és que tracto molt bé a la gent, els aconsello el que s'han de prendre i sempre tornen. Tinc a Girona molts bons clients.

Per cert, és més bonsson les senyores dels metges.

— I a totes aquestes caixes d'aquí, què hi teniu?

La Mercè, que tan bé ens ha receptat les seves miraculoses herbes.

— Aquí tinc la til·la, que va molt bé també pel mal de cap, i és la que venc més a Bescanó. Aquí l'orella d'ós, que com veus és molt peluda i va bé pels refredats. Tinc també l'herba prima per les inflamacions. Aquí l'isoc que va bé per la matriu. Per la diarrea, en aquestes caixes guardo la farigoleta, que barrejada amb roser salvatge i caps de romaguera es sol prendre molt. Ah!, i pel contrari de la diarrea, és a dir, pels que van restrets, els hi aconsello un fart de puniol i ja està tot arreglat.

— Les dones, quina us solen comprar més sovint?

— En tinc vàries especials per les dones. En primer lloc venc molt l'herba de Maria Lluïsa que va bé pels dies que tenen la regla. Ja em sap greu no tenir-ne una per no quedar embarassades. Si la trobés potser em faria rica, oi?

— I per les pedres del ronyons, quina aconselleu prendre's?

— Ai, d'aquestes en tinc vàries, però la que va més bé és la berbena, que es fa bullir amb vi ranci.

— I fer venir gana?

— Uí, t'aconsello l'herba de Santa Margarida. I en canvi per si et vols aprimar tinc Manrubio, que és de color gris, semblant a la Farigola. De totes maneres ja he dir que venc sobre tots amb més quantitat les que van bé per les inflamacions, el ronyons, el nervis etc..

— Quina és la millor època per al vostre negoci?

— Actualment, en aquest temps, s'està passant una mala època, ja que a l'estiu tothom se les va a buscar, en canvi pels volts de Fires i ja fins l'abril, aleshores sí que faig negoci.

— No heu pensat mai posar una herboristeria a Bescanó?

— Uí, no. Aquí m'hi moriria de gana. No és pas que la gent de Bescanó en faci molt de cas, de les herbes. Però sí que sé que hi ha gent que van a comprar-les a Girona, a la casa de les "Hierbas Salvajes" que allà sí que els arriessen. Per exemple ells venen uns pots amb grana de ginebró, que va bé per l'estòmac a 500 ptes; uns altres amb "sal de sufragi" pels ronyons, també sobre aquest preu, i ja per dir-te'n d'altres, un petit pot de farigola, a 350 ptes. i jo la venc a 35 ptes. Veus la diferència?

— Ja per concloure, Mercè, aconselleries a tothom que vingui a comprar les herbes al mercat, oi?

— Oh, és clar que sí.

Bé ja he d'acabar de fer-vos perdre el temps. No sense abans donar-vos les gràcies per tot el que m'heu explicat i que en definitiva n'he tret que abans d'anar a cal metge o a la farmàcia he de venir a veure-us a vós. És clar que em vé de passada....

FESTA GIMNÀSTICA

Aquí va de cap-bussons. Però amb quin estil

Taula gimnàstica de nenes de 5.è, 6.è i 7.è

Taula gimnàstica de la gent menuda.

*Pilar Collell, la gran atleta que llueix aquí la seva traça.
En 1.er terme l'Elena Ciurana.*

Cafè - Bar "L'ALIANÇA"

Anglès

L'ALIANÇA
ANGLES

Amb gran brillantor el dia 6 de juny es va celebrar el "Festival Gimnàstic-Olímpic" que des de fa molts anys ve celebrant el Col.legi "S. Sobrequés".

Amb goig de pares i professors es va presenciar la gran labor físico-esportiva portada a terme durant el curs 78/79. S'ha constatat una millora en relació a edicions passades. Cal destacar la labor de les nenes, sobretot a l'apartat de gimnàstica-rítmica. Tot en conjunt posà al nostre Col.legi "S. Sobrequés" en la línia dels de nivell superior.

Va haver-hi repartiment de premis. El criteri va ésser el de premiar no al millor atleta sinó el que amb més entrega va col.laborar i treballar dins l'esport durant el curs. Se'n varen fer mereixedors la Cristina Carreras, Montserrat Ser-rano, Salvador Coll i Jesús Sánchez, i s'emportaren uns magnífics trofeus.

A.C.B.

DE "LA JOVE" I DE "LA VELLA"

No fa gaire temps, en uns àmbits més pagesívols, les persones, tenien -això és el que a mi em sembla - una identitat més acusada. La gent eren, el mosso, la criada, l'amo, la mestressa, l'hereu, el fradri, la fadrina, la jove, la vella, i això ho eren d'una casa determinada, del mas Tet, de cal Nassos o de ca la Rita.

L'evolució de maneres de viure tendeix a una massificació, jo diria que a una despersonalització de l'individu. Avui s'és un nombre en la nòmina d'un empresa -si no en la nòmina de l'atur- i es viu en un 3er. 4.r, esquerra. No vull de cap manera dir que això és pitjor o millor que allò altre. Només expresso aquest pensament per assentar els fonaments del que ve a continuació.

Dels personatges que he esmentat n'hi ha dos que sempre m'han resultat simpàtics, interessants: la jove i la vella. Perquè crec que en les seves vivències hi batgeja una forma d'ésser una manera d'entendre les coses, unes virtuts i uns defectes que caracteritzen la nostra nissaga, en femení, per descomptat.

La jove era aquella noia que, casada de poc, vivia a la casa del marit compartint els treballs de la casa amb els sogres, els pares d'ell. Criada en una altre ambient, amb uns altres costums i possibilitats moltes vegades, maldava per trobar el seu lloc, per situar-se en aquella família, per ajudar a tirar la casa endavant i perquè no? -per fer prevaler els seus gustos, que podien ésser millors o pitjors, però als quals estava acostumada.

La vella era la dona, la mestressa de la casa, també amb els seus costums ben arrelats avesada a portar el timó de la casa, veterana en l'esforç de cada dia per fer-la surar, a senyorejar-la i creguda que el que ella feia era el més adequat a les circumstàncies. A vegades resultava bastant difícil d'aconseguir que aquestes dues voluntats voltessin en la mateixa direcció i al mateix ritme. Costava aconseguir-ho perquè hi incidien a més de l'afectiu, la dependència econòmica, i això és molt.

Algunes vegades no hi havia corsens; a falta d'això, esclatava entre elles una guerra particular, que sostenien de manera soterrada o franca i oberta. Entre elles no sé que mai hi hagués indiferència, que és-el que més puny; al cap i a la fi odiar-se, diuen el erudits que és una manera d'estimar-se.

Quan miro un mas perdut al fons d'una vall o un casolot arrapat a una muntanya sempre penso: "qui sap com deuen portar-s'hi la jove i la vella?. Quina deu ésser la cambra de la jove i quina és la de la vella, els dos fortins oposats dintre del mateix castell?".

D'una d'aquestes guerres, casualment, en vaig ésser testimoni i d'una manera molt particular. Les persones no he sabut mai qui eren. Només hi ha d'elles el bracejar, el gestos... la mímica, la resta és imaginació meua, però de totes maneres, pam endavant

pam endarrera, la cosa anava d'aquesta manera:

En aquell temps jo treballava al despatx d'una casa de transports que estava situat al final del carrer de Jaume I, a Girona. En dic final, del lloc on desemboca a la Plaça Calvet i Rubalcaba, la plaça del mercat, la zona de les voltes. Des de la finestra dominava tot el sector de les voltes d'enfront. Els dissabtes, he de confessar-ho, robava hores a l'amo, vull dir que mentretenia, hi fruí, contemplant l'anar i venir de la gent per sota les voltes. La senyora que venia de la compra, amb la bossa curulla de verdures i el moneder a la ma; l'home que es parava, es mirava el rellotge i arrencava a córrer, segur que feia tard al tren; el barroer que anava empenyent la gent; el badoc que tot l'entretenia; la pagesa que venia del mercat carregada de cistells; el botiguer que regatejava una caixa de tomàters al magatzem; el senyor de la carter, els que es paraven a xerrar al mig de la vorera i no deixaven passar la gent; el municipal, amb les mans al darrera de l'esquena; la gitana de la cistella de flors de paper i molinets de vent, que amb el peu, i de forma barroera, escampava el piló de deixalles que els revenedors de fruita havien format en un racó, per veure si hi havia alguna capsa de broquil o d'enciam o alguna taronja que es pogués aprofitar. Sempre estava a prop d'infantar. No sé com s'ho arreglava....

Un dissabte, a frec de les dotze, em vaig adonar d'una dona vella que estava estintolada al sòcol d'una d'aquelles columnes. Es veia que era de pagès: mocador del cap negre, sac i faldilles, mitges gruixudes també negres i un calçat que no sé si eren sabates o espardenyes, a la ma un cabàs, que (semblava estar molt nerviosa) feia petar contra les faldilles, a l'alçada del genolls. Era molt blanca, i tan prima que poca cosa devia quedar d'aquell cos quan es desprenia de sac i faldilles, perquè al dessota, quan es movia, encara s'hi veien uns enagos gruixuts. No hi havia dubte que esperava algú.

Aquest algú va presentar-se al cap de poca estona. No hi havia dubte que era la seva filla. Era la mare feta i pastada. Una bata en lloc de sac i faldilles, sense mocador al cap, cabells grenyosos, colrada pel sol i geperuda, o millor doblegada pel pes dels cistells que portava a cada braç. Venia de vendre a la palça, era la imatge de la persona cansada.

La vella va començar a gesticular i bracejar. No hi vaig donar importància, són coses de mare i filla, vaig pensar, se li deu haver descoavat la lloca o la truja li ha avorrit els godalls.

El dissabte següent, les mateixes dones. Quan vaig adonar-me'n la noia es convulsionava voltada de cistells i manats de planter, amb el mocador a la ma. "No mare, això nol Un cop de cap així mai de la vida!". Ai la punyetera de la vella. No eren ni la lloca, ni la truja, que la tenien desmenjada, que li robaven la son, que la neguitejaven, era la jove....la

jove. Aquell dissabte la cosa va quedar aquí, unes llàgrimes de la noia, uns petons i una abraçada.

El dissabte següent la cosa va empitjorar: ja no van ésser suficients ni les llàgrimes ni els petons; la vella es mantenia en els seus tretze i la noia, entre convulsió i convulsió i entre llàgrima i llàgrima, anava rebuscant per la cistella i anava posant al cabàs ara uns plàtans, ara uns raïms i finalment una paperina que em va semblar que era de can "Pauperes" i on devia haver-hi carquinyolis o figues seques. Semblava una ballarina "Watussi" fent ofrena dels fruits de la tribu a la reina Isabel.

Aquella paperina de can "Pauperes" va tenir la virtut de calmar la vella. La sessió es va donar per acabada. La noia va recollir els trastos i va marxar Joan Maragall amunt, tot passant comptes del mercat: tretze duros dels conills, deu de les gallines, vuit de l'oca...., aixafada pel pes dels cistells. La pobre havia de donar comptes a la seva vella i justificar aquelles despeses extra.

La vella, Jaume I avall, anava re-passant el del cabàs i es ben segur que pensava: "quin mal de ventre tindrà la jove, quan vegi aquesta paperina de can "Pauperes"! Ja se n'adonarà que no la necessito per a res". Aquella dona, empenyada en aquella guerra que sostenia amb la jove, no vacil·lava ni a l'hora d'extorsionar la filla.

Això va durar molts dissabtes. Vaig encarinyar-m'hi i no sabia de quin costat posar-me.

El dissabte que explicava que ell, en "Vadó", que ja estava mig "trabucacat", també s'havia posat de part de la jove, perquè segurament li havia donat alguna cosa, i que volia aprofitar-se'n per prendre-li el ram de l'avi ram, cosa que ella no consentiria mai, perquè abans es negaria a la bassa o es penjaria a la figuera...home, pobre vella. El dissabte que explicava que la jove era d'aquestes que posen apit a l'escudella i amaneixen amb oli per apimar-se i que si s'havia casat amb el seu Pere era gràcies a ella, perquè si hagués estat per la seva cara, encara avui seria fadrina i és ben segur que es quedaria per a vestir sants.....home, pobre jovel.

Un dissabte no les vaig veure. Era als volts del segar i no en vaig fer gaire cas. Ja és sabut que pel segar i batre la gent estaven per aquesta feina i deixaven d'anar a mercat. Però varen passar un mercat rera l'altre i no, no hi eren. Vaig interpretar-ho com que havien firmat la pau. Que tot s'havia acabat. Pensava, de quina manera....

Un dissabte vaig veure passar la filla. Tranquila, dreta, no li pesaven els cistells, lleugera, trempada.... Anava endolada de cap a peus. Sí, jo també ho vaig pensar. S'ha mort la vella. Ja no vaig donar-hi més voltes, però vaig haver de fer un esforç per no abocar-me a la finestra i cridar:

"S'ha mort la vella! Visca la jovel!"

JOSEP PALOU

PARLEM DE SUSQUEDA

Per: Pere Magrià i Pou

A Girona, persones competents en la matèria han afirmat que si un mal dia la presa de Susqueda reventia per qualsevol motiu, les aigües esbojarrades assolirien una altura que arribarien a tapar les estatuës de la Porta dels Apòstols de la Catedral de Girona, com tots sabem, a una respectable altura sobre el nivell de les aigües del Ter, al seu pas per Bescanó. No cal dir que la catàstrofe seria realment èpica, digna de la inspiració d'Homero del segle XX. Total, la vall del Ter quedaria pràcticament arrasada i el desastre més important de la història de Catalunya, que faria omplir de llàgrimes a mig món, es produiria en menys de deu minuts, espai de temps que tardarien en arribar a la ciutat de Girona les aigües del Pantà de Susqueda, havent passat, és clar, abans per Bescanó. No es podria comparar en res, amb les inundacions del Vallès ocorregudes ja fa anys.

Tot això ho porto ara a les planes de LAPILASTRA degut a que els nostres lectors sens dubte s'hauran assabentat dels terratrèmols o moviments sísmics, diguem-ho com volguem, registrats dies enera pels voltants de les nostres comarques, i molt a prop del pantà de Susqueda. Les persones dels pobles de La Cellerà, Anglès, Bonmatí i fins i tot hi ha qui diu a Bescanó mateix, varen comprovar, esglaiades, com els seus llits es movien en plena nit; fet del tot desagradable i poc freqüent. Tothom, a Anglès va sortir al carrer. Varen témer al terratrèmol. El pensament col·lectiu era que la presa de Susqueda s'havia reventat i, sense pensar-ho dues vegades, es treien els cotxes del garatge i amb dona i fills sortiren corrent cap al bosc o a la carretera de Santa Coloma o en llocs degudament apartats del curs de les possibles aigües.

A tots el pobles de la rodalia de Bescanó, especialment Anglès i La Cellerà, s'han viscut uns dies de temor. El terratrèmol arribà fins a una intensitat de 3'5 graus en l'escala de RICHTER. Però qué hagués passat si haguessin arribat a contabilitzar-se fins 7 ó 8 graus?. Val més no pensar-ho! la presa de Susqueda restaria greument ferida o potser morta del tot, com nosaltres.

Que fer llavors? el més important demanar del Govern Central les declaracions de seguretat pertinents; que en definitiva és el que han fet sempre els nostres parlamentaris gironins. De totes maneres, la resposta ja la sabem abans de que ens le diguin: "Se han tomado todas las medidas de seguridad pertinentes. Se está haciendo todo lo humanamente posible".

És clar, els tècnics assegurin cent vegades que aquest fet és del tot impossible. No dubten ni un sol moment que la presa està ben feta, ni dubten de la tècnica portada a terme, que és com tots sabem la de "CLOVA D'OU". Però tot aquest joc de paraules no aconseguix tranquil·litzar-nos

La sola visió d'aquesta foto és esfereïdora. Quantes vides depenen d'un gruix de ciment?.

a tots nosaltres que vivim prop d'aquesta espasa de Damocles que constantment ens amenaça i ens fa pensar que les paraules del tècnics tenen la relativitat i alcanç de la sabiduria humana que, com ja se sap, no és ilimitada: resulta insuficient en un bon nombre de casos. També els tècnics francesos, ja fa anys, varen assegurar que la presa de FREJUS (França) era indestructible i es va enfonsar. Llavors els mateixos tècnics deien: És impossible, és impossible. Però va succeir. Tothom ho recorda, ara més que mai, per desgràcia.

I ja per acabar penso si seria possible per mitjà de qui sigui (i en primer lloc pels partits polítics que ens representen), mirar que la presa de Susqueda al menys només s'ompleni fins a un nivell on no hi hagués perill en cas de moviments sísmics, doncs la foto que adjunto al text i que es veu la presa vessant, s'hauria de mirar de no poder-la fer mai més.

TERRA TRÈMOLS PELS VOLTANTS

per MASMI

Després del moviment sísmic (varis moviments), que s'han donat a Amer, La Cellera, Anglès, Bonmati, Estanyol, Vilanna, Bescanó, i fins i tot Salt, en els darrers dies 25, 26 i 27 de Maig, els diaris de Catalunya s'han preocupat del tema per ésser interessant periodísticament, però l'administració està callada i molt ben callada.

Puc dir que els senyors Ferrer i Sobrequés han realitzat una interpellació conjunta al Govern mitjançant el Senat i el Sr. Casademont ha fet també una sèrie de preguntes al Govern sobre el possible perill que representa la presa de Susqueda, de les quals, passo a informar:

El tres polítics representants gironins al Senat, han realitzat en línies generals les explicacions de tots els antecedents que des de la primavera del 1.963 en que es va iniciar la presa, fins avui, es troben a les seves mans i són de domini públic per ésser d'interés especial.

Es comenta la inquietud dels pobles afectats pels moviments i la intranquil·litat dels veïns i inciten el Govern perquè divulgui els resultats de les investigacions demanades a fi de tornar la tranquil·litat als veïns de la conca del Ter.

Parlem d'uns anys enrera:

Ja uns anys abans del 1.963, més de 400 signatures avalades per importants dictamens s'oposaren al projecte de desviament del riu Ter, sense aconseguir resultats positius. La presa de Susqueda fou una de les més grans existents a Espanya en aquelles dates. Està construïda amb volta simètrica de doble cobertura, amb sòcol de repartició i estreps de gravetat; té una altura de 135 mts. i una coronació de la volta de 360 mts., guarda 250 Hm³ d'aigua i els seus estreps són de 90 mts. a l'esquerra i dreta respectivament. Precisament per les condicions geològiques de la zona, on

el terreny ha de suportar els esforços transitoris per dits estreps, la preocupació de l'obra és encara més gran i més viva entre la població.

Degut al seu gran interès, en data 2 d'agost de 1.976 la Càmera Oficial de Comerç i Indústria de Girona, va demanar a l'Institut Geològic i Miner d'Espanya un dictamen sobre els perills dels moviments sísmics, a quina petició l'Institut no va donar compliment.

És per això que fa pocs dies, els nostres representants Srs. Francesc Ferrer i Jaume Sobrequés, pregunten al Govern:

Quina investigació o verificació ha realitzat l'Administració sobre la seguretat de la presa de Susqueda, després dels moviments ocorreguts el passat dia 25 de maig, que arribaren fins a 3'50 de l'escala Richter, a la zona d'Anglès Osor?

No hagués valgut més que al febrer de 1967, que fou quan vaig fer aquesta fotografia, s'haguessin parat definitivament les obres?

Tanmateix comenten el següent:

Que ens cas negatiu, creuen del tot necessari que els organismes pertanyents a l'Estat, investiguin i dictaminin la seguretat de la presa de Susqueda, a la vista dels moviments ocorreguts.

I donada la intranquil·litat en què viuen els veïns dels pobles del Ter, aigües avall de la presa de Susqueda, pregaven al Govern que divulgui els resultats de la investigació sol·licitada per a tornar, si és possible la tranquil·litat als veïns i al mateix temps evitar alarmes infundades i presagis catastròfics, si és que així resulta de la verificació.

Per altra part, el Sr. Jaume Casademont, fa les següents preguntes:

L'informe de seguretat que té el Govern sobre l'esmentada presa de Susqueda, és suficientment actual i mereix les garanties necessàries per a donar confiança a la població que viu a la conca del Ter?. Prendrà mesures el Govern com a conseqüència del moviment sísmic del passat dia 25, per a garantir la seguretat de la presa de Susqueda, en cas que es repetissin aquests moviments amb major intensitat que les registrades?

Quines mesures prendrà el Govern en cas que no siguin totals les seguretats ofertes?.

Com a comentari podem dir que els tres Senadors representants de Girona han formulat preguntes sobre les que avui encara res sabem. Però algun dia es dirà al poble la veritat o es tindrà que buscar a la Història?.

Res més podem dir, sinó esperar la resposta del Govern, si és que la pot tenir, sobre dita qüestió.

I- DECLARACIONS PUBLICADES EN EL B.O.E. SOBRE L'EXPLOTACIÓ DE MINERALS RADIOACTIUS

A) B.O.E. de l'1 de febrer de 1978

El 16-XII-77 la Junta d'Energia Nuclear proposà com a zona de reserva provisional a favor de l'Estat, per l'investigació de minerals radioactius, anomenada "Zona 66" (Sta. Coloma de Farners) situada entre les províncies de Barcelona i Girona.

Aquesta zona està integrada per Collsacabra (Vilanova de Sau, Taverter, l'Esquirol), Osona (Sant Julià de Vilatorrada, Folgeroles, Sant Sadurn d'Osmort, Tarradell, Tona, Balenyà, Seva, Centelles), Guilleries-Montseny (Sant Hilari, Arbúcies, Espinelves, Viladrau) i part de la Selva i el Gironès (Santa Coloma de Farners, Anglès, Àmer, La Sellera, Ruidellots, Bescanó, Osor, Sant Gregori i part de Girona...)

Aquest perímetre té una superfície de 4.050 quadrícules mineres.

B) B.O.E. de 2 d'abril de 1979

Es declara zona de reserva provisional a favor de l'Estat per l'investigació de minerals radioactius, l'àrea anomenada "Zona 66", Santa Coloma de Farners, situada entre les províncies de Girona i Barcelona.

Aquesta àrea compren dos polígons anomenats A i B; llurs perímetres queden definits per les coordenades geogràfiques dels seus vèrtex, referides al meridià de Madrid:

POLIGON A

Vèrtex	Longitud	Latitud
1	6 10' Est	42 00' Nord
2	6 30' Est	42 00' Nord
3	6 30' Est	41 50' Nord
4	6 10' Est	41 50' Nord

POLIGON B

1	6 00' Est	41 50' Nord
2	6 10' Est	41 50' Nord
3	6 10' Est	41 40' Nord
4	6 00' Est	41 40' Nord

Més endavant diu:

Art. 4.º: La zona de reserva a favor de l'Estat que s'estableix tindrà una durada de 3 anys, comptats a partir del dia següent a la publicació del present Decret en el B.O.E. Aquest termini es podrà prorrogar de forma legal si les circumstàncies ho requereixen.

Les zones afectades són les mateixes que les descrites en el B.O.E. del 1-11-78.

Igualment també queden declarades zones per a l'investigació de minerals radioactius:

- Zona 51, Olot
- Zona 52, Centelles
- Zona 46, Calaf
- Zona 67, Terrassa.

L'antiga Diputació de Barcelona va presentar un escrit d'impugnació davant la Direcció General de Mines per haver declarat zona d'investigació i explotació d'urani les Guilleries i part del Collsacabra, segons es despren d'unes declaracions efectuades al diari comarcal "El 9 nou" pel Senyor Francesc Gurri, membre de la secció de Parcs Naturals de la Diputació.

2- PROCÉS ADMINISTRATIU QUE SE-GUEIXEN LES MINES D'URANI

A) Etapa d'exploració és la declaració en el B.O.E. de 2-II-77. Explorar vol dir fer prospeccions (mesura de la resistivitat, prosp. geoquímiques, radiomètrica), però sense alterar la configuració del terreny.

Es demana un mínim de 1.000 Ha. Aquí es varen demanar 15.000 Ha.

B) Etapa d'investigació és la immediata a la d'exploració. Aquesta etapa d'investigació es sol fer amb excavadores que treuen grans masses de mineral per analitzar-lo detalladament. Té una durada de 3 anys i els minerals extrets no es poden aprofitar per al consum en una central nuclear. En aquesta etapa es detectaran les zones més riques, seguint aquestes les que s'explotaran.

És la declarada en el B.O.E. de 2-IV-79

C) Etapa d'explotació. Es demana a partir del moment que es detecta una zona d'urani rica per a l'explotació, encara que no s'hagi complert el plaç de 3 anys declarat per la llei. El període d'explotació és de 30 anys, prorrogables 30 anys més i en el cas que hagués més mineral, l'Estat decidirà concedir un darrer plaç de 30 anys més.

En aquesta etapa, els terrenys més rics en mineral radioactius quedaran expropiats a favor de l'Estat. El propietari no podrà reclamar la devolució dels terrenys. Solsament podrà reclamar l'augment de la indemnització.

Malgrat aquestes facilitats per a foragitar els pagesos de les seves terres, el Plan Energètic Nacional (aprovat a les Corts) encara demana més: "Adecuación de la legislación en lo que se refiere a carbones y minerales de uranio, de forma que se agilice el acceso al dominio minero..." (PEN apartat 6.2)

La llei reguladora de mines d'Urani i Energia nuclear encarrega al JEN els treballs de prospecció, i eventualment d'explotació de minerals radioactius.

La JEN només està obligada a informar de les seves activitats al Ministeri d'Indústria i Energia i a la Direcció de Mines on es realitzin els treballs.

Els treballs de vigilància, protecció i assessorament sobre radiacions ionitzants són responsabilitat del JEN.

Els treballs d'investigació en les zones de reserva, la Direcció General de Mines proposarà al Ministeri d'Indústria si els treballs han d'estar a càrrec de l'Estat, d'empreses privades o d'un consorci d'aquestes dues parts citades. (Avui sabem que el consorci és a càrrec de dos multinacionals americans i que el capital espanyol és poc, el consorci s'anomena "CHEBRON". L'empresa nacional de l'urani ENUSA també hi pren part).

Segons el PEN, la producció d'urani nacional ha d'augmentar ràpidament en els propers anys. De 225 tn. produïdes en 1977 es marca l'objectiu d'arribar a produir-ne més de 1.500 Tn. l'any 1985. El PEN assenyalava la necessitat de disposar d'un stock estratègic de prop de 5.000 Tn. d'Urani.

CATALUNYA NORD també es manifestà, el passat dia 6 de Novembre, tal com es desprèn en aquest cartell.

3- LES MINES

Parlarem del sistema d'explotació més corrent, és a dir, a cel obert.

Aquestes explotacions tenen dos avantatges: el baix cost d'extracció i la gran capacitat de producció.

La forma d'explotar aquestes mines és mitjançant el desmunt de muntanyes per mitjà d'excavadores. Les dimensions d'aquest tipus d'explotacions són de 130 m. de fondària i 15 Ha. de superfície (ex: mines de Brugeaux i Bessnes a França).

Per tal de tenir una idea de la quantitat de terres que seran remogudes a la nostra zona, podem dir que si per cada kilogram d'urani brut es remouen 1 Tn. de terra, per 10.000 Tn. d'urani (xifra calculada per la JEN) es remouen 10.000 Tn. de terres.

L'altra sistema d'explotació és per mitjà de galeries subterrànies d'1 Km. de llarg i 300 metres de fondària.

GAS RADON I RADIOACTIVITAT

En el moment de l'extracció del mineral d'urani es despren el gas Radón (cancerigen) més pesat que l'aire i soluble a l'aigua, que té una vida de 4 dies i es descompon ràpidament en altres productes, encara més perillosos, que es fixen en els pulmons i que segueixen emetent radiacions.

Aquest gas per efectes climatològics es pot desplaçar i transmetre llurs efectes a poblacions properes a les explotacions.

Una vegada extret l'urnai es separa a bocamina, rentant-se amb àcid sulfúric llençant-se posteriorment a la terra.

Quan les aigües de la pluja travessen la terra, es produeixen fangs, els quals es dipositen en el riu o en les capes soterrànies de la terra. Així s'aconsegueix la degradació biològica de les reserves d'aigua potable necessàries per al consum de les poblacions. Aquesta contaminació es transmet als animals, passant a la llet, als ous i a les verdures.

El gas Radón, igualment, està comprovat que porta el càncer de pell, de pulmó i de cervell. Els efectes d'aquest gas poden arribar a treballar dins el cos humà durant 5 a 15 anys.

La JEN reconeix aquest perill:

"Aplicación de las medidas de protección personal, tanto en lo que respecta a las radiaciones ionizantes como en la necesidad de evitar la asimilación por vía respiratoria de productos radioactivos".

La JEN prohibeix el treball en les "instalacions radioactives" i "zones controlades" als menors de 18 anys, a les dones casades en edat de tenir fills i a les solteres tres mesos abans de casar-se.

Els agents productors de la radioactivitat són el mateix urani i els seus productes de la desintegració (tori, radi, radón...) Tots aquest productes es troben enterrats sota terra i la seva radiació queda, gairebé, atrapada mentre no es remoguen els terrenys. El problema apareix al començar les mines. La radioactivitat ambiental augmenta.

ESCOMBRERES

Des del mateix moment de l'extracció, les terres i roques són controlades radiomètricament a fi de separar els seus components: estèrils, mineral pobre, mig pobre, mig ric. Per tant, les escombreres són les muntanyes de mineral que s'acumulen prop de les mines o de les fàbriques de tractament del mineral. Aquestes escombreres desprenen radón a l'aire i altres elements com el radi, per les aigües de pluja que les atravesen.

Cal remarcar la perillositat de les escombreres. Les escombreres són un problema de radioactivitat permanent i que degut a la seva situació (a peu de mina) produeixen un ambient radioactiu 5 vegades superior a una central nuclear.

Per mitjà dels agents climatològics, la contaminació radioactiva pot traslladar-se a les rodalies de les mines. Aquest problema, actualment no està solucionat.

A EE.UU. la "Nuclear Regulatory Commission" va precisar 5 milirems per any per cada individu a rel de les aportacions en isòtops radioactius per l'aire. A Espanya i França la tenim fixada en 500 milirems (100 vegades més).

És que no tenim els mateixos drets a la salut que els nordamericans?

LA CAMPANYA ANTI-URANI és Internacional.

QUI SOM ELS COMITÈS ANTIURANI

En els darrers mesos heureu pogut seguir, per mitjà de la premsa, les diverses reaccions de protesta que ha originat la notícia de que han estat trobats jaciments d'urani a la nostra zona, zona que va ser declarada "reserva per a la investigació de minerals radioactius, pàs previ-per a futures mines".

A partir de la publicació de les primeres notícies sobre la descoberta, tot una colla de gent, conscients del perill que representa l'urani i tot allò que d'ell s'en deriva, vam començar a moure'ns per tal d'aturar una bestiesa semblant.

Així va néixer el "Comitè Anti Urani". Qui som? Doncs únicament això:

Una colla de gent disposats a fer el que calgui per aconseguir que no destrueixin la terra on vivim.

L'informació ens ha de servir perquè tots plegats diguem un "NO" rotund a una "masacre" semblant. I per a saber que no podem acceptar-ho no cal ésser un especialista en el tema. N'hi ha prou sabent que és per uns interessos comuns a tots nosaltres pel que ens hi hem d'oposar fermament. A l'altra costat del Pirineus, a la Catalunya Nord, ha estat l'actitud decidida de tota la gent qui ha impedit que una regió sencera fós destrossada per unes mines d'urani. També tenim l'exemple aquests dies, d'els veïns, batlles i Comitè Anti Urani d'Osona que ja han començat la seva lluita contra l'urani, perquè volen viure.

Les companyies explotadores que varen fracassar a Catalunya Nord, ara volen tornar a intentar-ho a casa nostra.

Si voleu prendre part a la lluita contra l'urani o bé més informació, podeu posar-vos en contacte amb Joaquim Tarrenchs, en Félix Carrera o en Manuel Soley o bé qualsevol membre del Comité Anti Urani de Bescanó.

Recordeu que tenim legítim dret a defensar-nos contra l'urani, un legítim dret a defensar el nostre patrimoni natural i el nostre medi ambient, i que per sobre de tot tenim un legítim dret a voler VIURE a la nostra terra i a la pròpia supervivència.

VULL VIURE!

Vull sentir el manyac del silenci,
sentir el consol del sol
en un dia buit de renou.

Veure i palpinyar
el verd de la natura;
oir el miol trist del gat
del vet dalt el teulat.

El xeric-xerec del pardal
dalt la pomera oblidant;
el gra de blat sembrat de nou.

Palpar i sentir
els dits molls de rosada caiguda
a les fulles seques del roure,
olorar la seva flaire.

Veure el cimall lluny
dels pins de cinquanta anys.

Respirar a fons i sentir-me
amarada del regust i flaire
de la terra bolcada i tendra.

Veure el batec d'ales harmonioses
i l'esquerp del tudó,
al costat del vol xiau
planejant de l'esparver.

Veure la llebre saltant amb
ses grans orelles altes.

Sentir la remor de l'aigua
que rodola rierol avall
veient al mateix temps,
el planejar del peix
dins sa transparència.

Vull fruit de la vida,
sentir el batec del meu cor
que em fa viure;
vull trobar la llibertat.

Vull fruit del somriure d'un infant,
fruit l'esguard amistós
de la volguda amiga.

Vull veure una espiga d'or
d'amunt l'estela de la mar.
Saber en poques paraules
que és el viure.

Vull esclatar i fer esclatar
aquella rosa florida
en la rosada primavera.

Somniar aventures petites
que siguin realitats.

Vull tenir un enyor
cap al diamant de demà;
Vull allunyar la temença
de la joia present.

Aimar, entregant tot quan tinc,
sentint joia i pena,
temor i confiança.

Vull entregar-me enterament
a l'amor,

sentint amb desamor
el pas del temps.

VULL VIURE!!

DOLORS VILAMITJANA "ANTULL"

A BESCANÓ

Aquest poble petit de Bescanó,
que un dia em va acollir amb tant d'amor!
Aquest poble senzill, que encara té
una ermita que veïlla el seu recés;
i unes muntanyes, que com cinyell suau,
serven eternament la seva pau.

L'ombra del Rocacorba des de lluny
guaita com a sos peus el riu s'esmuny
i, un xix ençà, la punta de Sant Grau
s'encén de sol, quan la diada cau.

Aquest poble, que té una joventut
que viu el seu present amb inquietud;
i homes de seny i dones de valer
que enceten cada dia un nou perquè.
Homes i dones, que fan del seu ponent
cara els infants un bell renaixement.

Com l'avi Guillem, que és una institució,
revivint la sardana amb tant d'amor.

Aquest poble, petit i gran alhora,
que amb la seva enteresa m'enamora,
té un cementiri com un jardí de pau,
on l'ombra és verda i la remor suau.

Que bé es deu descansar en aquest indret!
Els ulls de l'ànima mirant el poble quiet;
amb el cant dels ocells i de la font,
ja deslligat de les passions del món!

Enterreu-me si us plau en aquest lloc
quan arribi l'hora de la meua mort.

Poble gentil, que vius sense rancors,
pèr sempre més em vull quedar al teu cor!

URANIA RIPHEUS

LA LLUNA I L'EXTRACCIÓ D'URANI A GIRONA

LLuna, m'escoltes? em sents?

Segons com et miro sembla que t'atances a
mi, però vana il·lusió, m'enganyo.

Dels meus llavis, lentament, en surt l'Adagio
de l'Albinoni, ho sents?

Potser el rauc de les granotes ho impedeix.

Lluna, m'escoltes?

Aquest cop m'has enganyat; és Lluna plena,
però estic molt trist.

Potser perquè és diumenge i per això estàs
de festa?

Te n'has assabentat, Lluna?. Ací a prop han
trobat urani.

Saps el que això vol dir?

Obriran uns forats grossos a la muntanya,
els animals hauran de fugir del bosc, molta
fressa de camions, i, encara, perills que ni
tan sols ens podem imaginar, saps Lluna?.

Tu, des d'aquí dalt, t'ho mirars tranquil·la-
ment.

Com?, no et sento. El forat? Ja ho crec que
el veuràs, molt gros.

Com?, que ja en veus? És clar, no és pas el
primer.

Com?, que som uns estúpids?

Però no ens pots donar la culpa a tots. Uns
sí que ho són, però els altres, la gran
majoria, tan sols som uns xaiets, uns mario-
netes.

Plego de mirar-te, Lluna. Plego perquè ja no
et veig, tinc els ulls aigualits, però em vull
aguantar, no vull plorar aquesta niciesa,
aquestes contradiccions humanes.

Sols entenc perquè avui és Lluna plena,
perquè avui és diumenge, i amb tot em
sento trist.

F. F. F.

LLIÇONS DE CATALÀ

Llicó 4^a

Són paraules o mots esdrúixols els que la síl·laba a la qual donem més força
és l'antepenúltima, com: Màlaga, consciència, mètode, església.

Totes porten accent: Amèrica, constància, Àfrica, contínua, màquina, cièn-
cies, aritmètica.

EXERCICI

Separau les síl·labes i poseu accent a les paraules agudes, planes i esdrúixo-
les que n'hagin de dur:

Ho fareu així:

mussol, mus-sol; camí, ; rallotge, ; practic, ; sembrarien,
; femeni, ; coneixen, ; aigua, ; paralel·les, ;
perdua, ; historia, ; hiena, ; menjaras, ; pasqües, ;
Cordova,

Solució de l'exercici de la llicó 3^a

Ombrívol, córrer, passeges, motorista, Cadis, paraigua, cadira, saltaríem,
camines, dòlmens, escriuen, jugaríen.

VOCABULARI

Adéu o adéu—siaul (¡Adiós! és castellà) — balena (ballena) — caramels
(carmelos és incorrecte) — bunyols i no brunyols — multa (no munta) — alcalde o
batlle (no arcalde) — atmósfera i no atmósfera com en castellà.

CINEMA

COLISEO

- 25 - 1 CONCORDE
EL PERRO DE BASKERVILLE
1 - 8 EL ULTIMO TANGO
9 - 15 LO QUE LOS PADRES DEBERIAN SA-
BER

ALBENIZ

- 25 - 1 JESUS DE NAZARET (2ª Part)
1 - 8 MUERTE A UN CORRUPTO (amb Alain
Delon i Omella Muti)
9 - 15 LA CARRERA DEL SIGLO
Ultima setmana d'agost i primers de se-
tembre...SUPERMAN

GRAN VIA

Vacances.

CATALUNYA I

- 28 - 4 THE SARGENT PEEPPERS
5 - 11 THE SARGENT PEEPPERS
11 - 18 EL DIA DEL PRESIDENTE

Próximamente:

EL JARDIN DE LOS SUPPLICIOS
ZOMBIE
MOTEL EN LA CARRETERA

CATALUNYA II

- 28 - 4 LA GUERRA DE LAS GALAXIAS
5 - 11 DOBLE JUEGO
28 - 1 EL DENTISTA EROTICO

SALVADOR ESPRIU PRIMERA HISTÒRIA D'ESTHER (1948)

Nascut a Sta. Coloma de Farners el 1913. Poeta. Narratiu. Cultivador -breument- del teatre.

Avui us oferim un fragment de la seva obra dramaturga titulada:

L'acció simultània a Sinera (Arenys de Mar) i a la veïna Susa (capital de l'antiga Persia). Ei món dels dominats -els jueus- i el món dels dominadors -els perses-.

1ª. estrena al Palau de la Música Catalana el 13 de Març de 1957.

L'altra fou el 27 de setembre de 1962, ja que la nit anterior degut a la tragèdia dels aiguats del Vallès, fou dia de dol. Fou realitzada per Ricard Salvat amb titelles de la nostra tradició catalana: els titelles de quant.

IMAGINA ELS TRUCS ESCENOGRÀFICS QUE ET CONVINGUIN.

De la inspiració de l'AUTOR treta d'un familiar (la seva padrina Maria Castelló) amb un propòsit a la circumstància més desesperada de la nostra llengua: el d'escrivre un testament de l'idioma.

SALVADOR ESPRIU: ..."Ella romania en solitud, abstreta, contemplada pels personatges immobils de la llegenda d'Esther.

Perqué hi havia penjada a les parets, una col·lecció admirable de gravats francesos, heretada dels besavis, on es narrava sencera l'anècdota oriental: el banquet del rei, l'allunyament de Vasthi, la boda d'Esther, la conspiració del dos eunucs, l'exaltació d'Aman, el decret contra els jueus,

la visita intercessora de la reina, la basca deuterocanònica, el passeig espectacular de Mardoqueu, el convit estratègic, la confusió del refiat ministre, el triomf momentani d'Israel'.

... "Ara que presento al públic aquests nous titelles, he volgut recordar aquí alguns dels remots camins pels quals els ninots em vingueren a senyorejar amb llur gesticulació'..."

Un text que cal portar a nivell popular a un escenari i això és tasca del DIRECTOR -que a tota obra sense acotacions- no ha de trobar més orientació sinó damunt el propi text.

RICARD SALVAT:.... "L'arrelament d'Espriu en la seva circumstància, el gust per l'antiga veu popular, era dut a les màximes conseqüències, emprant les lfriques evocacions que segueixen el passeig de Mardoqueu a cavall conduït per Aman, en una elemental processó de Corpus, confont el poètic vers lliure amb els crits de les baladreres. La presència de la Mort prenia una primària figura dels esquelets de les processons populars de Setmana Santa, i s'hi afegia el titellesc personatge d'en Banyeta, per compondre una esquemàtica dansa de la Mort. En aquesta escena les paraules dels versos, absolutament intel·ligible per al públic, servien de ritme per a aquesta dansa macabra i en justificaven la incomprensió, per convertir-se en una mena de renece desesperat, com de ratapinyada'".

TRANSCRIPCIÓ DEL MATEIX TÍTOL I AUTOR, dins la col·lecció el CANGUR d'EDICIONS 62 S.A. (Pàgina 48-49)

ESTHER: El marit i jo agraim l'esbarjo de sobretaula i, encara més, la brusca batuta que domava la fúria del clarí i la nacra, vívida fins avui a la fantasia de Salom des de l'atzar d'un empolsat prefaci. Agillssims en la tramoia, tant com en la contradansa, els comedians singulars desapareixen amb el canceller, cancaneta per al meu il·lustre i ja immutable cromo: Esther, la llur d'Israel. I no mussistis, Assuerus, contra la meva prosopopeia de matrona i, per enllestir l'endreça que, endillunsada o no, propugno, revoca les lletres d'Aman, escrites per

exterminar els jueus escampats a les cent vint-i-set províncies. I segella l'edictes-perqué la dolenteria dels sàtreps no s'excusi, per apòcrif, d'acatar-lo amb l'anell reial, que lliuraràs a la custòdia del meu cosí Mardoqueu.

REI: Oh, oh, aclàrim situacions, Esther! No afirmares, en contraure matrimoni, que no tenies família?.

ESTHER: Una mínimá inexactitud oportunista, Mardoqueu, que va servir-me de tutor, és, però, el meu únic parent: no n'ha de sortir cap altre trascantó.

REI: He d'avesar-me a alternar amb aquest succedani de sogre?.

ESTHER: Sí, i ni una sil·laba més, o al·ludeixo a una jerarquia vexatòria. D'altra banda, en una polítics de "tot-hom d'acord i al seu xabec", repartiren així les diverses tasques: tu jueus, ell representa, jo mano. I afagiré que Mardoqueu potineja tecnicismes de finances, un munt de bagatel·les d'arbitrista. Per tant, prova'l, supera prejudicis, dona-li l'anell. Ahà, bon minyó, al·leluia!

MARDOQUEU: Al·leluia!.... Alegra't, Jacob i beneeix Jahvé al seu temple, a la ciutat del seu gaudi.

ALTISSIM: Rialles herbràiques a Jerusalem, llàgrimes gentils a Susa. Tanmateix, en ascendir el besunya pròdig, Secundina estrena davantal i espolsadors.

SECUNDINA: Me'n vaig amb ells a fer dissabte: talli qui talli el bacallà, una es queda sempre de portera.

ALTISSIM: Amb aquesta observació com a fermall, l'ínclit gallineros finalitza la sèrie dels seus parlaments, quan per Susa es difon l'extultació dels hosannes.

MARDOQUEU: Atengueres, Déu Nostre, el plany dels miserables, el plany dels desvalguts i els humils.

ELIASIB: I ara els preservats en aquest dia venim al teu davant amb les nostres cuples, sense les quals no som i amb les quals ens impossibilites de subsistir. I, jo, Eliasib, el sacerdot, esmentaré els preceptes en ia congregació dels germans i m'alçaré avui a proferir anatemes contra els prevaricadors.

MARDOQUEU: I digui tot el poble "AMÉN".

Esports

per Masmí

FUTBOL

Perelada, 3
Bescanó, 1

Partit de transcendència pels locals, per la seva difícil classificació en la lliga i amb vistes al penúltim partit, que enfronta als de Perelada amb els nostres representants en un partit en el que els de Bescanó no varen superar-se fins el minut 20 de la segona part, ja que tingueren jugades de molt mala sort. En el minut 81 i en una jugada d'atac, Montalban aconseguí el gol de l'honor pel nostre equip.

L'arbitratge del Sr. Torras, fou regular.

Bescanó, 1
Vilobí, 2

Amb bastant públic a l'últim encontre de la Segona Regional pel Bescanó, el Vilobí jugà un partit fàcil, el qual el Bescanó va perdre injustament.

En el minut 47, una passada de Ferrer-Pérez aconseguí l'1 a 0 pel nostre equip, però l'alegria durà poc, doncs en el minut 49 Fernández del Vilobí, aconseguí el gol de l'empat i en el minut 82, Martínez aconseguí el desempat.

CLASSIFICACIÓ FINAL DEL CAMPIONAT

Farners, 53; Castellfollit 50; Anglès 49; Salt 47; L'Escala i Palafrugell 41; Tordera 40; Vilobí 39; Sils i Llança 38; Vidreres, Cassà i La Cellera 36; Hostalric 35; Amer 34; Perelada i Montagut 33; Sant Hilari 32; Besalú 29 i Bescanó 13.

ELS ALEVINS DEL C.D. BESCANÓ CAMPIONS.

L'equip del C.D. Bescanó, pertanyent a l'Associació Familiar "Alba Bescanonina" ha quedat campió del seu grup en el torneig de "Primavera" després de guanyar a l'equip del Montessori de Girona 0-2.

Des d'aquestes pàgines de LAPI-
LASTRA, enhorabona i endavant.

PING-PONG

Els partits celebrats fins avui pel nostre equip, representant de l'Alba Bescanonina en el campionat juvenil, són els següents:

Alba Bescanonina, 5
Cer l'Escala, 2

Cer l'Escala, 5
Alba Bescanonina, 2

S'esperava amb certa temença a l'equip de l'Escala, ja que aquest equip solament havia perdut davant el CTM Palafrugell. Els jugadors de l'Alba van realitzar un gran partit a Bescanó, però els de l'Escala els hi varen tornar la "pilota" amb el mateix resultat.

L'equip de Bescanó estava format per Carles Canals, Robert Tarrenchs i Joan Rigau, i la classificació general ha quedat de la següent manera:

1er. Palafrugell; 2on. CER l'Escala; 3.er. Alba Bescanonina; 4rt. Foment de la Bisbal; 5è. Penya Barcelonista de Sant Hilari i 6è. La Cellera.

Els jugadors Joan Rigau i Carles Canals, han participat en el campionat provincial juvenil individual, en el que

Joan Rigau ha tingut una participació regular i Carles Canals bastant bona, arribant a les semi-finals.

Joan Ferrer, Carles Canals, Joan Miró i Pere Bosdemont, han pres part en el Campionat de la 3ª Categoria de dobles, arribant la parella formada per Joan Ramió i Pere Bosdemont a la fase final, a la qual hi tenen partits molt difícils, ja que es tenen d'enfrontar als jugadors del Sant Narcís Busquets-Tomás i Guanter-Monar, i amb Bonfill-Ballesta de l'Escala.

CAMPIONAT DE GRANS

El passat dia 22 de juny, va finalitzar el Campionat de Socis grans de l'Associació Familiar "Alba Bescanonina", en el que hi han participat 16 jugadors. La coordinació del mateix ha estat efectiva per Pere Bosdemont i la classificació final la següent:

1er. J. Sabench II; 2on. J. Ferrer; I així fins a 16 jugadors que per no desmerèixer a ningú ho fem sense orde i foren:

LI. Tarrenchs, Rigau, Esteve II; J. Sabench I; Esteve I; Masmiquel; Giro-nès; Ciurana; Serra; Solé; Carreras; Tarrés; Roca; J. Tarrenchs.

L'equip del C.D. BESCANÓ, campió del seu grup al Trofeu de Primavera d'equips Alevins.

EL VOL LLIURE

Aquest és un esport del qual tothom n'haurà sentit algun comentari, i potser hagin vist aquests estranys ocellots a qualsevol paratge o a través de la televisió. Sigui com sigui, el qui per primera vegada veu el vol reposat i majestuós d'un d'aquests aparells no deixa de sentir una certa enveja, alhora que també el fet li resulta desconcertant. Tot això és degut a la desconexió que normalment hom té del vol lliure. Voldria, doncs, amb aquest escrit, intentar aclarir-ho.

Fa cosa d'uns quinze anys LA NASA a Estats Units, va encomenar a l'enginyer MELVIN ROGALLO que estudiés un projecte pel qual les càpsules espacials nord-americanes poguessin tornar a la terra aterrant normalment, tal i com ho fan els avions. Aquest senyor va inventar una mena de planejadors-paracaigudes en forma de triangle i amb la particularitat de poder-lo dirigir a voluntat. El projecte no es va portar a terme perquè la mida de l'ala DELTA o ROGALLO (és així com s'anomena l'invent) havia de ser molt gran. Per no desapropiar els esforços fets es va adaptar l'ala ROGALLO inicial a fins esportius. Fou en aquest camp on l'invent va donar els millors resultats. El vol lliure neix, doncs, d'un fracàs aeroespacial.

En un principi va ser un esport que només practicaven quatre boigs als Estats Units. Aviat, però, la bojeria arribà a Europa, on es difongué ràpidament. A Espanya ja fa uns quants anys que es practica, i a l'actualitat existeixen uns 6 ó 7 clubs de vol distribuïts arreu.

Hom podrà pensar que el vol amb ala "DELTA" és senzillament llançar-se d'un lloc elevat i anar baixant fins a tocar terra. L'afirmació aquesta sols és veritat en la fase inicial d'aprenentatge de l'esport, perquè una vegada superades, segons la perícia del pilot, característiques de l'ala i condicions climatològiques o geogràfiques (vents, corrents d'aire, muntanyes...) s'aconsegueixen vols de moltes hores de durada i a molta alçada.

Evidentment la peça fonamental de vol lliure és L'ALA. Fa uns quants anys aquí a Espanya sols existien uns quants models estrangers, però actualment n'hi ha una gran quantitat de tipus, tant nacionals com no. En general estan construïts amb tubs de duralumini i una tela especial anomenada DRACON. Tot el conjunt és

completament plegable i de fàcil muntatge. El pes oscil·la segons els models, entre 18 i 25 quilos, i el preu entre cinquanta i cent vint mil pessetes. Cada pilot, segons la seva experiència, economia i rendiment, desitja escollir l'una o l'altra a l'hora de comprar.

La manera de governar-la és molt senzilla, perquè el pilot va penjat pel centre de gravetat de l'ala (o assegut, o estirat), i, segons desplaçis el pes del seu cos cap a un cantó o cap a l'altre, endavant o endarrera l'ala anirà cap aquí o cap allà. Com és lògic suposar, tot aquell qui es vulgui dedicar al vol lliure haurà de conèixer aquestes tècniques de maneig, així com també algunes nocions d'aerodinàmica. De totes maneres adquirir aquests coneixements no és cosa de quatre dies, sinó que ha d'anar-les aprenent de mica en mica i amb seguretat, qualsevol error degut a la inexperiència o qualsevol imprudència deguda a l'excessiva confiança significa posar en perill la vida. De fet, per evitar totes aquestes anomalies ja existeix una normativa a nivell nacional que obliga a tota persona que vulgui aprendre a volar amb ALA DELTA a fer primerament un curs de formació que sol durar tres dies.

El primer es dedica a l'ensenyament tècnic i els dos restants ja es passa a la pràctica, sempre sota vigi-

lància d'un instructor. Una vegada fet el curs, un no pot encara volar pel seu compte si abans no es fa soci d'algun Club de Vol, i...es compra una ala, lògicament!

Més o menys és així com funciona el Vol Lliure, una activitat que porta a algunes persones a considerar un pèl estrambòtiques o poc "ben sortides" a aquelles altres que tenen afició a un esport per la pràctica del qual no cal tocar de peus a terra. Evidentment quant es vola no es toca mai de peus a terra. És aquest l'encís o el misteri del vol lliure?. No voldria ara entrar en consideracions filosòfiques o pseudo-poètiques, però serà aquest deslligar-se d'unes lleis físiques, que són les "normals", acceptades per tothom, i passar a un altre estat, desafiant descaradament l'anterior, en que regeixen unes altres completament diferents i noves, que donen una altra perspectiva de la realitat?.

Serà aquest afany a elevar-se físicament un bon indicatiu de l'esperit de superació de la persona, o bé del desig del domini?.

Deixem-nos d'històries. La realitat és que tot aquell qui vulgui volar com un veritable ocell, i sentir l'autèntica sensació de vol, ara ja pot fer-ho. Si algú ho dubte sols li diria que ho provés almenys un cop. Serà una sensació que no oblidarà mai. Després en parlarem.

VIURE NATURAL

INICIACIÓ A LA TERÀPIA NATURAL (PSICO - SOMÀTICA)

Avui dia hi ha una gran insatisfacció en tots nosaltres. Sense adonar-nos-en ens trobem davant un món que no ens pertany. Sortim al carrer i res del que veiem té quelcom a veure amb nosaltres. A la ciutat, sobretot, sentim l'ofec de progrés i l'avanç tecnològic. Hem perdut "la llar" i els camins de terra. El nostre cos esdevé una forta cuirassa que ens protegeix contra un medi ambient cada cop més hostil. Res no és fet a mida de les necessitats humanes; les cases cada dia més monstruoses, l'alimentació cada cop més artificial i alienant, la medicina, al servei d'uns interessos econòmics i polítics, esdevé una eina ideal per a empresonar el ciutadà.

Sobre tot trobem molta pressa als nostres dies... Tot es fa de pressa, es viu de pressa, es respira de pressa, es camina de pressa, es parla de pressa, es fa l'amor de pressa, ja no hi ha temps per a mirar els ulls de les persones... Tampoc no mirem el cel per mirar les estrelles, la mirada resta sovint buida dins la confusió. No es mira cap enlloc.

Davant d'aquesta situació cal plantejar-se una sèria alternativa per retrobar la nostra vida perduda. No podem "sobreviure" dins un cos carregat de tensions i toxines. La nostra ment resta inquieta i frustrada en etern conflicte amb el cos que governa. Podem parlar avui de la traïció del cos, com diu Lowen al seu llibre "Betrayal of the body" (la traïció del cos), un dels grans bioenergetistes del nostre temps. Sí, molt sovint el cos ens fa la jugada sense adonar-nos-en. Volem fer moltes coses, però rares vegades tenim en compte les nostres possibilitats humanes. En poques paraules: no tenim "els peus sobre la terra". Tot està en l'harmonia existent entre el cos i la ment. Si el cos està tens, la ment està tensa; al mateix temps les tensions de la ment afecten també el cos. I aquesta harmonia depen de molts factors: l'alimentació, la tensió muscular, el conflicte psíquic, fona-

mentalment del coneixement que l'individu té de "si mateix". Només tenim una possibilitat per a alliberar-nos del caos: LA VIDA NATURAL EQUILIBRADA.

Ser natural vol dir moltes coses. No és gens fàcil ser-ho mentre vivim dins una societat on la vida programada i dirigida pels interessos invisibles d'uns quants. Ser natural vol dir recuperar el nostre ritme, el ritme de la Natura. Ser natural vol dir ser espontani, sincer i alegre. Ser natural vol dir mantenir pur el cos sense cap toxina. Ser natural vol dir acabar amb el conflicte entre la ment i el cos, desfer les tensions i tots els bloqueigs musculars. En una paraula: conèixer el cos i la ment. Cal conèixer el "si mateix".

Contra una medicina irracional, artificial, inútil i alienant proposem una higiene natural, raonable, efectiva, creativa i sobretot preventiva. Diu el refrany: "prevenir abans que curar"....

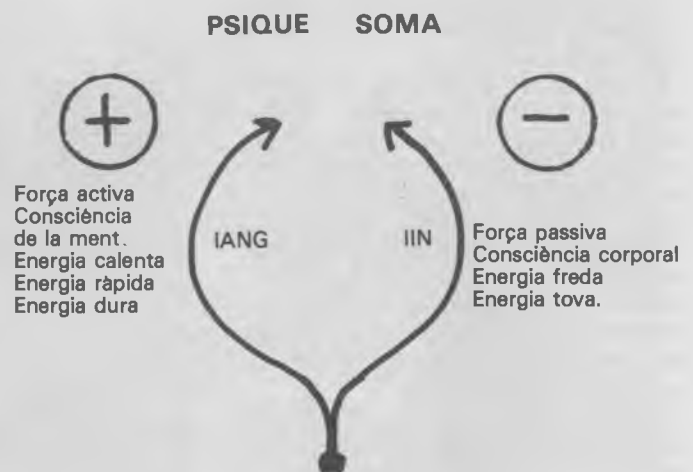
La nostra alternativa es fonamenta en la prevenció de la malaltia i el diagnòstic de la causa patògena. Cal trobar sempre l'origen de tot mal o disfuncionalitat fisiològica. No es tracta pas només de guarir sinó també de trobar la causa. Diuen els castellans: "Muerto el perro se acabó la rabia", i els catalans "Morta la cuca, mort el ver".... i és ben cert, avui podem observar que l'abús que molts metges naturistes fan de la medicina Natural, per exemple: molts acupuntors guareixen una migranya, una artritis o qualsevol altre malaltia mitjançant les agulles d'acupuntura, però no busquen ni tracten la causa del mal. Per què? Senzillament no els interessa, no parlen amb el pacient de la causa, saben de sobres que després de la guarició, aquest no tardarà a sofrir un altre cop la malaltia i demanar consulta i nou tractament. El negoci és el negoci...!!! Del que es tracta per a molts, la majoria, és de fer calés. La medicina Natural sovint està al servei d'uns interessos econòmics i no al servei de la persona.

LA UTOPIA DE LA REALITAT

Es parla avui de malalties psico-somàtiques (psico-psique, somacos), malalties psíquiques i físiques alhora. L'energia que mou el cos i la ment és la mateixa, així doncs, qualsevol desequilibri energètic (malaltia) repercutirà simultàniament sobre la nostra psique i la nostra part fisiològica. No podem separar allò que ha estat sempre unit. Tanmateix la Medicina tradicional i la Psiquiatria clàssica segueixen treballant la majoria de les vegades, de forma aïllada, sense tenir cap contacte. De fet, un mal de cap, l'obesitat, la diarrea, una úlcera digestiva, un càncer o qualsevol altra malaltia té fonamentalment un origen psíquic. Això ho anirem explicant a través d'aquests articles que publicarem en aquesta revista. És una mica llarg d'explicar ara.

La meua intenció és donar una visió general i també mínimament profunda de la nostra alternativa natural. Per això anirem publicant una sèrie d'articles sobre les tècniques que nosaltres fem servir per a les teràpies: relaxació, control respiratori i corporal, control de la ment, exercicis per a vivenciar l'energia que som: luki (transmissió de l'energia i desbloquejament del cos), Katsugen, Bioenergètica, Digitopuntura, Massatge i Automassatge (Siatsu/DO-IN), Alimentació natural i equilibrada, exercicis de ioga, zen i meditació, tècniques psico-terapèutiques i d'altres més... De tot això en parlarem al llarg dels articles.

FINIS AVIAT... ANGEL BONET I CAÑADELL

ENERGIA CÒSMICA PRIMÀRIA
(TAO) → SÍNTESI I EQUILIBRI HARMÒNIC

-Fig.- Esqueix del desdoblament de l'energia còsmica primària en dues energies oposades i complementàries: l'energia psíquica i l'energia somàtica. Segons la filosofia taoista (de la qual ja parlarem) les dues energies anomenades "Iang i Iin" no són més que dos aspectes d'una mateixa energia original.

MARY MÈRIDA, LA ORIANA FALLACI ESPANYOLA

De la nova fornada de periodistes-entrevistadors espanyols, en Baltasar Porcel i la Mary Mèrida, llueixen entre els més remarcats. Mary Mèrida, malgrat la seva joventud, s'ha fet un lloc important dins el camp, difícil, del periodisme. Col·laboradora intermitent de moltes publicacions diàries i setmanals.

Amb motiu de la recent publicació del seu últim llibre "LOS TRIUNFADORES" hem tingut oportunitat de conversar una estona amb ella; a fe que la xerrada ha estat interessant. Opinini vostès.

Entrevistador: *Què et va moure a escollir aquesta difícil parcel·la de l'informació?*

M^a. MÈRIDA: Em va semblar que era un camp no solament interessant sinó que era d'atractiu formidable, i així ho assenyalo a la introducció del meu llibre. Cal descobrir la imatge i la personalitat i la vida de tots aquells personatges, que són acollits per l'opinió pública, com els capdevaners, com els heralds de la societat, és a dir, els que nosaltres entenem com a homes i dones renombrats, en definitiva "LOS TRIUNFADORES", encara que a nivell popular a algun cert nombre d'aquests no els considerin triomfadors, malgrat que des del meu prisma jo si ho faig. He triat aquesta parcel·la perquè em sembla important arribar a conèixer a tota aquesta gent que ha fet quelcom, que s'ha destacat de la majoria, d'allò que considerem com a normal i per tant és interessant conèixer com pensen, com reaccionen, que senten, que ambicionen, que desitgen, perquè sofreixen, què els angosta, perquè lluiten, etc...

Entrevistador: *Dius en el pròleg del teu llibre anterior "TESTIGOS DE FRANCO" que refuses tota militància política i que pretens marginar-te de consideracions personals a l'hora de l'entrevista. De veritat ho fas?*

M^a. M.: Sí, sen dubte. Això és potser l'única cosa que em sembla he pogut assolir en el tema que porto en aquesta feina... solament tinc la militància del periodisme i pretenc substreurem de qualsevol ideologia política, àdhuc que el noranta per cent de les entrevistes que faig són de caire polític. A nivell personal, quan em trobo davant de qualsevol personatge del tipus que sia, no vull que es pugui intuir que aquesta persona em cau més simpàtica o menys, més o menys agradable, això mai. Encara, menys a nivell polític, crec que el periodista ha de tenir una llibertat total a l'hora d'escriure, d'informar que da cap manera podria tenir-la, si milita en alguna ideologia concreta. Aquest punt ha estat molt debatut, admeto que sia una qüestió discutible, la de militar-hi o no, encara que en el meu cas, jo m'oblido de la ideologia del personatge i em margino voluntàriament d'aquesta qüestió.

Entrevistador: *En el teu últim llibre "LOS TRIUNFADORES" es fa un recull de 36 entrevistes; Dall, Nària Espert, Cugat, Gironella, Pla, Montserrat Caballé, Salvador Espriu, etc.. quin és el vincle que uneix a tots aquests personatges? És potser, el títol del llibre?*

M^a. M.: El títol, que no va ser definitiu des del començament, va ésser un acord amb els editors, un xic influenciats, potser, per allò de lo comercial, això de "LOS TRIUNFADORES" semblava que tenia un cert ganxo, encara que a mi no era el títol que més m'agradava. Acabat, he pensat que encara que alguns dels personatges que proposo, no hagin triomfat a nivell popular, perquè, per exemple, han triomfat: Sara Montiel, Andrés Segovia, Orantes, o Joan Miró, n'hi han

uns altres, com Aranguren, Julián Marías o Torrente Ballester, que no ho han fet tant, que són menys populars. El que és important per a mi es remarcar aquelles persones que han fet alguna cosa valuosa, davant d'ell mateix i de la comunitat que l'envolta; aquest és ja un triomfador. La selecció de personatges que he fet en aquest llibre, es basa en gent que han fet quelcom important, el que han fet o han fet bé, han sobresortit sobre la majoria, i aquest és el lligam que hi ha entre els personatges.

Entrevistador: *De totes les entrevistes, en trobo dues, la de Josep Mª Gironella i la de Josep Pla, dins del camp de la literatura, dos escriptors d'arrels gironines, i crec que la gent d'aquest país les veuran amb una estima especial. Quina impressió et causaren els dos? Que vares sentir al parlar amb ells?. Com són?*

M^a. M.: A Gironella el coneixia ja des de fa molt de temps, el seu germà, va ésser company meu d'escola de periodisme, i per tant la relació vé de molts anys endarrera. He seguit pas a pas tota la seva obra literària, i em sembla una persona extraordinàriament interessant, tant a nivell d'escriptor com de persona. La seva trilogia sobre la guerra civil espanyola, crec que no ha estat superada encara per ningú. Ell es sent verdaderament gironí i diu sovint que ha nascut en el bressol de l'Empordà; és molt català i integrat totalment en els seu país. En quant a Pla, crec que és una persona "estranya", diferent, i si serveix d'anècdota em va dir que mai no havia tingut cap il·lusió, i que tampoc l'havia necessitat; que creu que la felicitat i la il·lusió són com una mena de romanticisme menor, i que a la vida no cal ésser feliç, ni tenir il·lusions, sinó fer el que cal i res més. Una altra cosa interessant de Pla, és el seu concepte de la cultura. Diu en Pla que la cultura és nefasta, que no serveix per res, que ell ha vist coses terribles entre la gent que s'anomena ella mateixa culta, que prefereix quasi l'analfabetisme i que entre la gent que no té cultura hi han moltes més persones generoses, sinceres i àdhuc bones, que entre la gent culta. Imaginat si no és una opinió realment atrevida!

A Josep Pla voldria expressar-li la meua admiració i el meu reconeixement, en aquest moment en que la seva salut està molt resentida. Una de les millors entrevistes d'aquest llibre és precisament la seva.

Entrevistador: *Et sents la Oriana Fallaci espanyola?*

M^a. M.: Tinc un gran respecte per la tasca de la Fallaci, ella és una gran periodista i és per a mí un honor que em comparin amb ella, encara que m'agradaria més que em coneguessin per mi mateixa, pel meu estil i per la meua manera de fer les coses.

Entrevistador: *Per acabar, Mary, quin consell donaries a les noves promocions de periodistes, dins la teua parcel·la?*

M^a. M.: No em permeto donar cap consell, encara que recomanaria que tractin d'arribar al fons del personatge i àdhuc que el periodista es col·loqui en segon terme, perquè ressalti al màxim la personalitat de l'entrevistat; no ésser mai protagonista, perquè nosaltres som uns intermediaris entre el públic i el personatge; procurar ser el màxim d'humils, i això que dic no és perquè vulgui sentar càtedra, sinó perquè és el meu desig, i el que m'agradaria arribar a assolir.

Verdaderament Mary Mèrida és un personatge deliciós, la xerrada s'allargaria molta estona, malgrat que el temps i l'espai és el nostre més gran enemic. Que "LOS TRIUNFADORES" tingui l'acollida que ella es mereix.

PERE CODINA I CARLES BENENY

EVOLUCIÓ POLITÍCA

Les persones nascudes poc abans o després de la Guerra Civil espanyola tenen un problema: no han conegut fins ara altre règim polític que la dictadura del General Franco. Això vol dir que, a part de les persones molt polititzades que per un motiu o un altre han estat ficades en els grups actius de resistència clandestina al franquisme, la immensa majoria eren apolítics a la força perquè amb la implantació oficial del Partit Únic (el "Movimiento Nacional"), les possibilitats de "fer política", encara que fos local, eren nul·les.

Per l'ensenyament rebut des de petits a les escoles coneixien la versió oficial de la recent Història, les causes que motivaren l'Alzamiento Nacional i els ideals que el Règim tenia cura de matxucar a través de l'assignatura "Formación del Espíritu Nacional" disbarat immens que descobriren quan la seva formació intel·lectual s'anava completant.

Per la formació familiar rebuda hi devia haver casos contraposats segons la ideologia dels progenitors i la seva adscripció, voluntària o forçada, a un del bàndols que diputaren la Guerra. En molts casos aquesta **formació familiar** devia xocar dramàticament amb la **formació escolar** esmentada provocant a l'intel·lecte dels joves estudiants un trauma de difícil superació.

Els qui forçats per les circumstàncies o per les seves pròpies idees lluitaren al costat dels "Nacionals", tenien el convenciment de la justícia de la causa i de la seva necessitat, per tal de restablir l'ordre que s'havia perdut degut a la feblesa del Govern de torn. Consideraven el General Franco com un heroi, un àngel salvador que restabliria la pau, la justícia, l'ordre i la unitat d'Espanya. I això ho explicaven als seus fills els primers anys de postguerra, mentalitzant-los de la noblesa d'esperit dels capdavanters "nacionals" i de la raó que els assistia en portar a terme la "cruzada salvadora de la Patria". Eren contes de la vora del foc que els fills, dirigida la seva mentalitat innocent per la noblesa instintiva del seu caràcter infantil, arxivaven al seu cervell com un clixé fotogràfic i que, en complementar-se amb els ensenyaments patriòtics escolars, idealitzava d'una manera irreal, apropant-los a una aventura, tal vegada comparable a les imatges que se'ls graveven per la lectura dels "còmics" de l'època que idealitzaven personatges aventurers que inflamaven la imaginació dels infants.

Per altra banda, aquesta imatge patriòtica dels guanyadors de la guerra, encara que disminuïda per la maduresa dels nens en entrar a l'adolescència, es conservava a l'inconscient sobretot per l'acurada propaganda que el propi Règim es feia i la desinformació absoluta, o dit d'una altra manera, la informació dirigida, que la implacable censura governamental obligava a tots els mitjans d'informació donant la impressió que tot anava bé, que el desenvolupament del país en sortir del pou negre de la postguerra era degut a l'encertada política del Règim i que les campanyes internacionals en contra d'Espanya no eren més que conspiracions judeo-masòniques-comunistes per a desprestigiar el Règim sortit de la victòria d'uns espanyols contra uns altres espanyols.

La majoria de la gent ignorava llavors les greus depuracions i la terrible repressió que exercia el Govern contra qui gosés aixecar la veu defensant el mínim de llibertat i respecte pels Drets Humans. Els qui arribaven a una edat i formació que els permetia pensar pel seu propi intel·lecte

s'adonaven que no tot eren flors i violes, sentien parlar d'oposicions a ferrissades contra les actuacions governamentals, s'assabentaren de l'existència de la Radio Pirenaica i altres òrgans clandestins contra el Règim i, per la sistemàtica formació que havien rebut, encara pensaven que moltes coses de les que es deien eren exageracions destinades a minar els fonaments d'una obra de gegants, tal consideraven molts l'aixecament i sosteniment durant tants anys del nou Estat espanyol.

Va haver d'arribar la maduresa d'edat dels qui havien rebut aquesta formació política per adonar-se, molts, de l'error i l'engany a què se'ls havia sotmès, i encara més, va haver d'arribar l'any 1975 i següents perquè molts més veiessin clar i s'assabentessin del que havia estat l'engany del segle, l'Estat de "derecho", que de "derecho" no en tenia res com no fos la ideologia feixista i dretana dels seus autors.

Avui dia implantada benauradament la democràcia al país, esperem que d'una manera definitiva, només queden com a defensors del "Estado de Derecho" creat pel Dictador una minoria (es va demostrar a les últimes eleccions legislatives) repartida entre persones grans que participaren a la guerra i eren i són convençuts i aferrissats partidaris del feixisme, i uns pocs dels qui reberen els ensenyaments sistemàtics programats savia i que no han volgut o sabut canviar les seves idees per adaptar-se a la nova situació. Els seus dirigents i correligionaris han lluitat desesperadament per obtenir representació parlamentària i han estat guanyats per les forces democràtiques. Però alguns encara, estan aferrats i amagats en algunes estructures socials, polítiques i econòmiques dominants, gaudint dels mateixos privilegis que han tingut fins ara. Encara...

LLUÍS S.

BÚSTIA DE LAPILASTRA

CARTA OBERTA AL NOSTRE AJUNTAMENT

En fer l'encapçalament d'aquesta carta, no hi poso com es feia en èpoques passades "Magnífico Ayuntamiento", perquè si bé mirem el diccionari, trobarem que les seves definicions són: Fastuós, Superb, Esplèndid, Admirable, Magestuós, etc. etc.

Per tant, com que crec que era una paraula una mica estrafalaria per a definir-vos, dic amb senzillesa: CARTA OBERTA AL NOSTRE AJUNTAMENT.

Si el meu caràcter fos flemàtic, estaria sempre calmat i seriós per temperament i, com és natural, mai no se m'alteraria l'humor; però al contrari sóc nerviós i impacient.

Aquesta impaciència, fa com és natural, que si una cosa no em va bé, expressi sense embuts la meua manera de pensar.

En adreçar-vos avui aquesta carta oberta, potser sigui l'inici d'un despertar, incitant que altres persones dins de la nostra comunitat exposin problemes que van quedant menyspreats i que a voltes són de bon solucionar.

Del que no podem tenir cap dubte és que la gent que ha viscut tancada en si mateixa va despertant; són altres temps. Tenim Ajuntament elegit per nosaltres i, sortosament, sé que intentareu per tots els mitjans de resoldre amb urgència els problemes per als quals veieu una solució.

El que no voldria, i ho dic sincerament, és que la meua postura s'interpretés en un sentit polèmic, sinó tant sols en el de proporcionar unes raons necessàries per a no oblidar-nos que, en una comunitat, quan plou, el millor és que hi hagi paraigues per a tots.

Ja que tots sabem: que el conjunt de llibertats establertes als països democràtics permeten que els ciutadans participin en les tasques polítiques, i que aquestes comprenen entre altres LA LLIBERTAT DE PENSAMENT, D'EXPRESSIÓ, DE REUNIÓ D'ASSOCIACIÓ I LA D'ENSENYAMENT.

I que la CONSTITUCIÓ ESPANYOLA en l'article 9 ens diu: Correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i LA IGUALTAT de l'individu i dels grups que s'integra siguin reals i efectius; remoure els obstacles que impedeixin o dificultin la seva plenitud, i facilitar la participació de tots els ciutadans a la vida política, econòmica, social i cultural.

Per aquests motius, doncs, diré que fa aproximadament, dos mesos abans de les Eleccions Municipals, vàrem tenir una xerrada amb el passat consistori per intentar resoldre que el local Cine Unió (PROPIETAT DEL MUNICIPI) no estigués regit per una sola entitat en caràcter de domini, com està succeint. Solució que no es va aconseguir, per la seva part, en dir-nos que s'estava en uns moments de transició i que el millor era que esperessin el nou Ajuntament.

Opino que és hora que es busquin solucions, i que d'una vegada toquem de peus a terra (PERQUE CREC QUE NO ES POT NEGAR AL POBLE, allò que és del POBLE)

Intento, doncs, fer-vos memòria d'una cosa que és més greu del que sembla, ja que solament crea desunions al poble i que, per altra part, dona la sensació que es va deixant de banda la solució d'aquest problema.

Jo us preguntaria:
TENIU SOLUCIONS PER L'ADMINISTRACIÓ D'AQUEST LOCAL ADQUIRIT AMB DINERS DE LA COMUNITAT?

TAL VEGADA ES PRETEN QUE CONTINUI COM FINS ARA, O ES BUSCARÀ UNA NOVA MANERA DE PORTAR-HO QUE NO DIVIDEIXI EL POBLE?

No és que pretengui immiscuir-me en els vostres afers, però a mi, que en aquest poble hi vaig néixer fa exactament 56 anys, i que el llarg dels temps he vist transcórrer Ajuntaments que semblava talment un legat de pares a fills, m'alegra el pensament veure que això s'ha acabat.

Però si existeix encara un cert deix de MONOPOLITZACIÓ que el poble veu i calla. I jo pregunto: Fins quan?

Imagino que de problemes no en falten dins de l'Ajuntament i que jo em miro els toros des de la barrera.

Imagino, també, que alguns d'ells no són de fàcil solució. Però el que no imagino, SINÓ QUE OPINO, és que és hora que es busqui una manera d'arreglar-ho. Pensem que UN POBLE QUE DISCUTEIX ÉS UN POBLE QUE TÉ GANES D'AVENÇAR.

He començat dient, que el meu caràcter no era flemàtic, sinó nerviós i impacient, per tant crec que no cal aprofundir més en aquest tema, perquè sé que sou capaços de resoldre ràpidament la qüestió que acabo d'exposar-vos.

Ben vostre, ERNEST PLANAGUMÀ

A L'INTERVENTOR DE CONVERGÈNCIA

Crec de tot cor, que el teu escrit aparegut a Lapilastra del mes de Juny, gairebé no mereix aquesta sencilla i simple resposta.

La base de la teua curta aprovació però llarga crítica, es fonamenta en el fet d'ésser interventor a la Mesa Electoral de Vilanna, a les eleccions del 1.er de Març d'enguany, però sembla ser, amic meu, que vas una mica despistat. A les dites eleccions, tu no hi eres d'interventor, per tant, no pots aprobar o criticar un comportament que no coneixes.

Repeteixo, a les eleccions del 1.er de Març no hi havien interventors a la Mesa de Vilanna. El que sí hi havia era un gran dolor per les crítiques que tu, des d'algun lloc del municipi, sabíem que enviaves.

Amic Ernest És possible que visquis, tal com dius, moments difícils i delicats. Però és en aquesta situació a on deus imposar el teu sentit d'equilibri i de justícia. Deixar-se portar per impulsos incontrolats, porta, inevitablement, a situacions perilloses.

Per respecte als lectors, tallo ací aquesta resposta. Particular i personalment estic a la teua disposició, com amic que hem treballat junts a la Mesa Electoral el dia 3 d'abril del 1.979

Un membre de la Mesa Electoral
JOSEP BOTA

SOBRE T.V.E.

Molt Sr. meu:

Li escric aquestes ratlles ple d'indignació pel rebuig sistemàtic de que fa gala "Televisión Española" a tot el que fa referència al nostre poble català.

Què esperen a Madrid per airejar arreu d'Espanya l'altíssim grau de maduresa cívica que vàrem demostrar els catalans a Basilea aquella memorable nit del 15 de maig passat?

Ail Si en lloc de donar mostres de formar part d'una cultura equiparable a qualsevol altra d'Europa, haguéssim fet quelcom malament... llavors sí que s'hauria a fanyat RTVE a escampar-ho a "bombo y platillo".

La gentil Suïssa va romandre incrèdula davant l'espectacle de més de trenta mil catalans gaudint de la seva hospitalitat i

deixant l'imbòrrable senyal d'ésser un poble noble, culte i format. I a Madrid no se'n volen assabentar.

Aquells que vàrem tenir la sort de viure aquell espectacle no ho oblidarem fàcilment. I tots els que no pogueren ésser-hi tinguin la plena seguretat que el pavelló català va quedar molt alt, i que, un altre cop, quedà plenament demostrat que si encara no som al mercat Comú, no és pas per culpa de Catalunya. I a Madrid no ho saben.

Encara que no sóc de Bescanó, els vuit mesos de permanència treballant amb vostès em varen constituir un xic en representant d'aquest poble que estimo, a Basilea. Doncs bé. Sàpiguen que poden estar tranquils. Que si mai van a Suïssa, dient que són catalans se'ls obriran totes les portes, encara que a Madrid continuin aclucant els ulls.

Demanant disculpes per voler ocupar una miqueta del seu temps, els felicito cordialment per la fita assolida aquell 15 de maig, tant en el terreny esportiu com en el ciutadà, i a vostè, Sr. Director, la meua sincera enhorabona per l'interès que suscita la seva revista un mes darrera l'altra.

JOSEP MURLÀ JANÓ

NOU MISSATGE DE "JOIA NOSTRA"

Torno a aprofitar aquest apartat per asabentar-vos dels últims esdeveniments de "JOIA NOSTRA".

Després del "primer" premi que obtingueren a l'Hospitalet, els dansaires de la "colla" acuraren fort l'entrenament, ja que s'acostaven nous concursos. Així, els sardanistes es traslladaran a Canet de Mar el Passat 27 de maig. Arribà l'hora de l'accésit, i quedaren a "segona" posició.

Novament ens trobarem amb totes les colles el dia 3 de juny a Montcada i Reixach on concursaren aconseguint el "primer" premi. Ballaren bé. Després d'haver passat una tarda molt divertida, pujarem a l'autobús que darrera portava la nostra senyera: "COLLA SARDANISTA JOIA NOSTRA-BESCANÓ", i tornarem a les nostres respectives cases.

L'endemà, o sigui el dia 4, tingueren una altre concurs. Aquest cop al Carrer Güell de Sant Narcís, on aconseguiren el "primer" lloc de la classificació.

La següent lluita va ésser el dia 14, a Roses, on malgrat les condicions climàtiques que no afavoriren gaire a la colla, ens quedarem a "tercer" lloc. Fóra la desesperació!!

Ara l'entrenament es faria de cara a un important concurs. Aquest es realitzà el passat diumenge, dia 17 a Cardedeu. Aquí lluirem el "primer".

Bé, aquests han estat els darrers resultats de "JOIA NOSTRA"; però, abans d'acomodar-me, vull, en nom de tots els seus seguidors felicitar a "Rebrols de Bescanó", per el segon premi que guanyaren a Montcada, desitjant a una i altra colla molta sort en les properes participacions. ENDAVANT SARDANISTES!!!

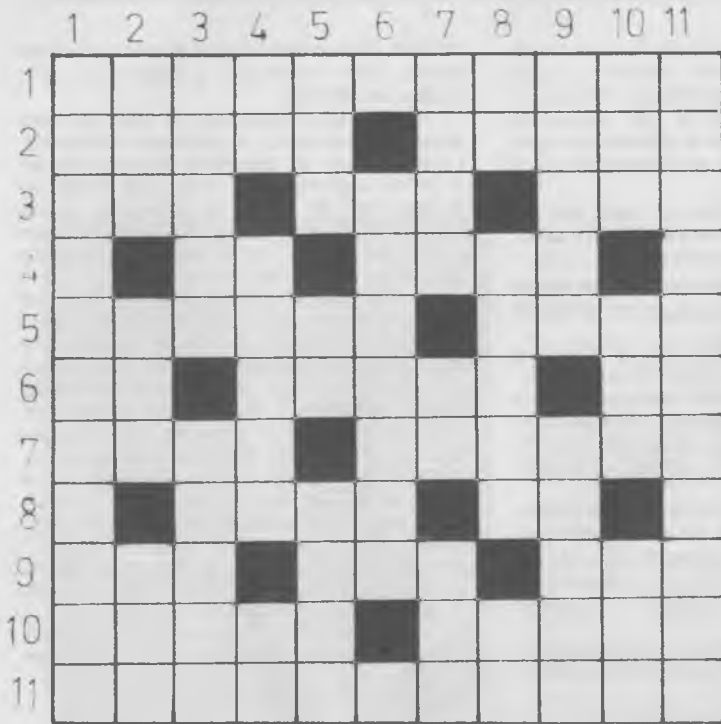
Vosaltres sou la joia, les joies dignes d'olor, les joies d'un sentir d'una terra i d'una dansa.

Vosaltres sou la veritat d'un crit que espera, d'una veu optimista. És crit d'en ROBERT!

Vosaltres sou la veritat d'una dansa, que recolza a l'esperança. Vosaltres sou un vent que omple d'aromes molts de cors.

Vosaltres sou la flor que mai descluca; sou flor sempre naixent sou la porta d'un temps ja mai perdut.

DOLORS VILAMITJANA

HORITZONTALS

1.- Trampes, enganys. 2.- Al revés, pensa. Fer rialles. 3.- Cá. Entre els turcs, el qui exerceix un comandament. Privat de la vista. 4.- Consonant. Matrícula del cotxes d'Albacete. Fer servir. Vocal banyuda. 5.- Generador de calor. Província espanyola. 6.- En femení, adjectiu possessiu. Que ha d'esdevenir inevitablement. Al revés, preposició. 7.- Abreviat, nom de dona. Planxa de ferro estanyada. 8.- Consonant. pertanyent o relatiu a l'anus. Matrícula dels cotxes de Castelló. Consonant. 9.- Força d'atracció sexual en els irracionals. Títol d'alta dignitat en alguns estats. Prefixe que vol dir tres. 10.- Corda que penja d'una vela baixa de creu i seveix per a fermar-la al costat de la nau. Vila de Navarra, prop de Tafalla. 11.- Declamacions.

VERTICALS

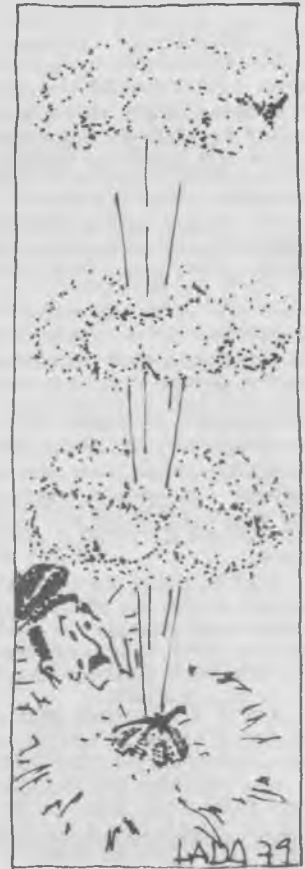
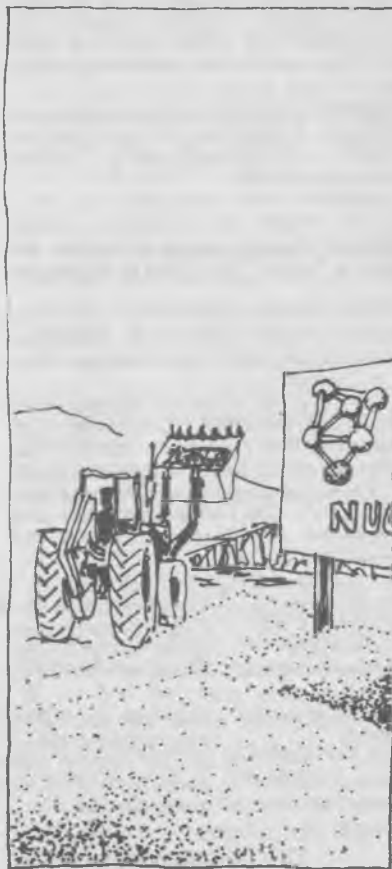
1.- Imantar. 2.- Al revés, onada. Al revés, organ de l'olfacte. Nom de lletra (amb castellà). 3.- De color de rosa. Cadescun dels dos ossos que formen els costats. 4.- Adjectiu possessiu. Aspiran, bufegan. Matrícula del cotxes d'Indonèsia. 5.- Violenta irritació contra algú. Del verb fer. Cadescuna de les menjades que hom fa cada dia. 6.- Consonant. Ocell gallinaci migratori. Vocal. 7.- Obés, gord. Contracció gramatical. Tros de pedra. 8.- Vocals. Al revés, no parlis. Símbol químic del Liti. 9.- Profit que es treu d'alguna cosa. Acció de cremar. 10.- En castellà nom de lletra (amb el seu só suau). Al revés, prefixe que significa "nou". Consonants de retina. 11.- Carreteres que no son principals.

SOLUCIONS A L'ENCREUAT Nº 3

Horizontals: 1.- Mercaderia. 2.- Cos. Apàtics. 3.- Au. Aparatós. 4.- Pres. To. Ano. 5.- Remots. T. Ac. 6.- I. Tia. Ara. I. 7.- Tt. C. Truita. 8.- Xavier. Crec. 9.- Ocell. Ia. Ri. 10.- sedaliF. Pro. 11.- apaM. V. Oca.

Verticals: 1.- Capritxosa. 2.- Moure. taceP. 3.- Es. Emt. Veda. 4.- R. asoicilaM. 5.- Cap. Ta. Ell. 6.- Apats. Tr. Iv. 7.- Daró. Ar. iF. 8.- Eta. Truca. O. 9.- Rita. aiR. Pc. 10.- Icona. Terra. 11.- Associació.

minot

RACONS DE BESCANÓ

Per: Pere Magrià i Pou

Si bé el títol de la meua plana no s'escau gaire amb el que avui hi publico, sí que he volgut ensenyar-vos o fer-vos memòria per mitjà d'aquestes meves fotografies, preses l'últim dia de funcionar el tren d'Olot, per tal que tots ho recordem una vegada més, i com que una oració per la seva ànima no lo faria cap benefici, sí que podem dedicar-li al menys un record.

La data del 15 de Juliol, farà 10 anys que malauradament van suspendre des de Madrid els seus serveis que tan bé varen començar el 14 de Novembre de 1911. Aquests 58 anys de vida totalment dedicada a comunicar les comarques de la Garrotxa, La Selva i el Gironès, bé es mereixen un pietós record per part de LAPILASTRA.

DESCANSI EN PAU EL TREN D'OLOT. AMÉN.

GERONA-A
BESCANO
Class General
Plas. 4
FFVE
E 0757R

BESCANO
GERONA
Class General
Plas. 4
FFVE
G 0750B

GERONA-A
BESCANO
Class General
Plas. 4
FFVE
E 0757R

GERONA-A
BESCANO
Class General
Plas. 4
FFVE
E 0757R

CAIXA D'ESTALVIS

PROVINCIAL

DE GIRONA
